UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Qui[n]tus ar. sup[er]. ij. c. thren[...]. De malis p[ri]ncipibus p[ro]latis eccl[es]ie. De carnali [et] sp[irit]uali sabbato. De duplici horto. De indigne sacrifica[n]tib[us]. De multiplicatio[n]e ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

tur. Preterea thau/finis hebraicarū literarū: ſic crux chri
ſti que eſt finis legis ad iuſtitiā. Rom. x. Et quia oīa teſta
mēti veteris ſigna dñice incarnationis ⁊ noſtre redēptio
nis ſunt ſacramēta: ideo thau virū interpretat̃ ſigna: vt
per eadē ſigna/hoc vnū annūtietur in quo oīa referūtur
ſigna iudiciorū dei. Saluant̃ aūt electi ꝑ gemitum ⁊ do
lorem ſignati. ꝑdunt̃ impij indurati deſignati. Apoca. vj.
¶ Ingrediat̃ omne malū/qđ videris neſcire/coram te.
vox eccleſie. ⁊ vindemia eos futuris bonis/ſicut vinde
miaſti me p̄ſentib⁹ ꝑ eos/ꝓpter iniq̄tates meas. iuſte ſcꝫ
multi enim gemitus mei: q: multi exceſſus. ⁊ cor meū me
rens. ¶ Ingrediat̃ omne malū ⁊c. q. d. quare non vindi
cas dñe ſanguinē nrm. ps̄. lxxviij. vindica dñe ſanguinē
ſeruorū tuorū ⁊c. et Apocal̃. vj. Uſq̄quo dñe ſctūs ⁊ ve
rus nō iudicas et vindicas ſanguinē noſtrū ⁊c. Et vinde
mia eos. hoc in iudicio cōplebitur: qn̄ mali recipient qđ
merent̃: ſed impij auferunt tēporalia ⁊ in futuro amittēt
eterna. Et ſicut ſanctos deo ꝑmittente oppreſſerunt: ita
deo eos opprimēte/ſuſtinebunt penas eternas. quod tri
mens eccleſia conquerendo adiungit. multi enim gemi.
mei: quia multa perditio filiorum impiorū eius: q: multi
perdūtur: pauci ſaluantur. Mat. xxij. ij. q. j. multi. in fi. ⁊c.

¶ Articulus Quintus. Aleph.

Quomodo exclama

tio ꝓphete ꝓ eccleſia a ſponſo deuiāte ad
mirationis et doloris plena. Quomodo. qn̄
non bene cōueniunt. obtexit ſubito caligi
ne erroris peccati et ignorantie. Eſt caligo bona de qua
dicit̃ Exo. xix. Jam nunc veniam ad te in caligine nubis.
et alibi. ps̄. xvij. ⁊ caligo ſub pedibus ei⁹. ſed ſion eccleſia
nunc/caligine turbinis peccatorū et meroris tegit̃: ⁊ ꝓie
cta eſt ꝓ magna parte de celo cōtēplationis ⁊ celeſtis cō
uerſationis. de altitudine glorie virtutū. de tutela dei: q:
diem dñi nō obſeruat quem vidit abraam ⁊ gauiſus eſt.
Geñ. xviij. Joan. viij. ⁊ impegit in die furoris. ¶ Itē quō
obtexit: myſtica ſion eccleſia caligine peccati ⁊ erroris et
ignorātie tegitur: q̄ tantis munerib⁹ aurea in eccleſia pri
mitiua a ſuo ſpōſo ditabat̃. terrā inclytā iſrael. terrā pro
miſſionis. terrā eccleſie peculiarē. terrā hereditatis eccle
ſie ſcilicet ſpecialiter acquiſitā et emptā ſanguine chriſti.
Ad literā de celo ꝓiectā cōſpicimus: q: quaſi inhabitata
eſt ⁊ deſerta. et ſiq̄ ſupſunt cultores: qn̄ arabes et ſarace
ni ſunt. Et hoc ideo: quia iā diu ipſa in mēbris priorib⁹
actibus terrenis inheret: ⁊ eius vēter terre adheret. cui⁹
cōuerſatio in celis prius erat: ſed abijcitur iuſto dei iudi
cio: ⁊ nō recordatur ſcabelli pedū ſuorū. Quis em̄ eccle
ſia fuerit habitatio pulcherrima dei miniſtrātib⁹ angelis
et dei ꝓtectione honorata multis miraculis: ⁊ diuinis ſo
latijs educata: ⁊ adhuc ſit in ſanctis. de con. di. iiij. q̄ris.
vltra mediū. tamen ſcabellum dicit̃ dei ꝓpter adoratio
nē in terra. ps̄. xcviij. Adorate ſca. pe. eius: quoniā ſcm̄
eſt. Unde et moyſes videbat dñm iſrael: et ſub pedibus
eius quaſi opus lapidis ſapphiri. ⁊ quaſi celū. Exo. xxiiij.
ad mediū. quod ſerenū eſt. hoc ē celum. i. eccleſia de quo
dicit̃. ps̄. xviij. Celi enarrāt gloriā dei. In furore ſuo. ſ. c.
ꝓximo dixi. ⁊. ſ. iiij. c. in ar. j. ſuper verbo/cōpleuit dñs fu
rorē ſuū in vindicta. filiam ſion. quā tantū diligebat. pro
iecit de celo/de celeſti cōuerſatione. terram inclytam iſrl̃
bonā ꝑ9s que afferebat fructū euangelicū: ⁊ in ꝯtempla
tione videbat deum ⁊ nō eſt recordatus ſca. pe. ſuorū. q:
deſertam eam patitur eſſe: que eſſe cōſueuerat ſedes dei.
¶ Itē quō obtexit ⁊c. eccleſie lumen ſcientie ⁊ ſpeculum
diuine cōtemplationis habuit: ⁊ nomen eius anteq̄ pec
caret in mēbris in celo ſcriptum fuit. de pe. di. iiij. ſi ex bo
no. cum. §. ſe. Sed peccato detecto in terram ꝓſtituitur: ⁊
vitijs inquinat̃: et pedes dñi. i. veſtigia ꝓceptorꝫ eius de
reliquit quū eſſet templū in quo habitaret de⁹ ⁊ deambu
laret. ij. Cor. vj. Apocal̃. xxj. Ideo in die furoris ſui ab ho
ſtibus conculcatur: nec dñs recordatur: quia in die dñi et
in luce ſtare noluit: et tradidit eā in die furoris ſui. Job.
iij. Pereat dies in qua natus ſum. ⁊ in qua homo de celo
cecidit. et colles: ⁊ mēbra chriſti fecit mēbra meretricis. j.
ad Cor. vj. i. babylonis. et ideo eius nō recordatur: ſꝫ in
iuriā ſuā vlciſcit̃. ps̄. xcviij. Et vlciſcēs in oīb⁹ adinuētio
nibus ſuis. ¶ Beth. Precipitauit. dñs qui ſolebat exal
tare quia nō eſt conuerſa. Johel. ij. de pe. di. j. cōuertimini
nec pepercit grām ſubtrahēdo. oīa ſpecioſa iacob: virtu
tes que pulchre ſunt. Sap. iiij. O q̄ pulchra eſt caſta ge
neratio. deſtruxit. qui cōſtruxerat. in furore ſuo. qui natu
ra mitis ⁊ miſericors eſt. de pe. di. j. quia diuinitatis. Mu
nitiones. paſtores doctores. virtutes q̄ armāt ⁊ muniūt
aīam. Ephe. vj. virginis iuda. eccl̃ie vel anime ꝑus caſte:
q: cecidit. xxxij. q. v. cū paul⁹. Deiecit in terrā. ꝑmiſit deijci
in terrena deſideria qui eleuabat in celū/in celeſtē cōuer
ſationē: vbi paulus cōuerſabatur. Phil̃. iij. polluit. pollu
tū oſtēdit. xj. q. iij. quomō. qui mundauerat. ps̄. l. Cor mū
dum crea in me deus. Regnū. eccleſie de quo. xxiij. q. vij.
ſi de rebus. ſacerdotes. ex̃ de elec. fundamenta. j. riſo. vel
aīa que dei erat tēplū. j. ad Cor. vj. et iij. c. ꝓncipes. ſenſus
quos ꝓmouerat qui ſolidati erant. Eccleſiaſtes. x. Ue ter
re vbi rex puer eſt. i. ratio puerilis. ⁊ cui⁹ ꝓncipes. i. ſenſus
mane comedunt. i. in preſentib⁹ delectant̃. Beata terra/
cuius rex nobilis eſt/nobilitate morū. et cuius ꝓncipes. i.
ſenſus/comedūt in tpe ſuo. ſcilꝫ in eterno cōuiuio ieiunā
tes in hoc exilio. ¶ A Uel ꝓncipes prelatos/q̄ delitijs
affluunt: ⁊ ieſum crucifixū pauperē ⁊ eſurientē farſis cor
porib⁹ ⁊ rubentib⁹ buccis ꝓdicāt. xxxv. di. eccleſie. Hi ꝓn
cipes non portant crucem/ſup quā fundat⁹ eſt principa
tus eorū cū chriſto: q̄ eā portauit ſup humerū: quā māda
uerat chriſtus deferri. Mat. x. ⁊. xvj. Mar. viij. Luc. viij.
et. xiiij. Eſa. ix. factus eſt ꝓn. ſup hu. ei⁹. et Joā. xix. baiulās
ſibi crucē ⁊c. vbi Aug⁹. Grande ſpectaculū: ſed ſi ſpectet
impietas grā de ludibriū: ſꝫ ſi pietas grande myſterium.
Ridet impietas regem ꝓ virga regis lignū ſui portare
ſupplicij. videt pietas regem baiulantē lignū ad ſemet
ipm̄ figendum: qđ ipſe etiam fixurus erat in frontibus re
gū ſpernendū oculis impiorū in quo erāt glorificāda cor
pora ſanctorū ipam ſuam crucem geſtans humero. cōmē
dabat et lucerne arſure q̄ ſub modio ponēda nō erat can
delabrū ferebat. Chryſo. Et ſicut victores: ita ⁊ ipſe in hu
meris portauit victorie ſignū T Nec ſunt hodie prelati
principes pacis ſicut chriſtus: Eſa. ix. ſed guerre: et alios
ꝑſequētes: de quibus. ps̄. cxviij. principes ꝑſecuti ſunt me
gratis. nō veniūt cū michaele in ſubditorū adiutoriū/ſm
illud Daniel̃. x. Ecce mihael vnus de ꝓncipibus venit in
adiutoriū mihi. ſꝫ in rapinā ⁊ in diſpēdiū. xciij. di. diaconi.
v. ⁊ crudelitatē et tyrānidē. x. q. iij. §. de his. cū q̄nq̄. c. vſq̄
ad fi. queſtionis. ¶ Principes ſunt exercitus demonum
quū deberent eſſe exercitus dñi. Joſue. v. Mala conſilia
tales ꝓncipes dant: ſꝫ ſpernēda ſunt. ps̄. xxxij. Reprobat
cōſilia principū. Cōſtituti ſunt a chriſto ſuper oēm poſſeſ
ſionē ſuam principes. ps̄. ciiij. et principē oīs poſſeſſionis
ſue. que ſunt bona eccleſiarū: que chriſti dicunt̃ eſſe. xij. q.
j. ſicut manifeſte. ⁊. q. ij. c. j. ⁊. c. Qui abſtulerit. j. q. iij. ſaluas
tor. ℞. quiſquis igitur. Sed ipſi mali ꝓncipes poſſeſſionē
chriſti diſſipant et cōſumūt et defraudāt. xij. q. ij. q̄ſquis.
quū q̄tuor ptes deberēt facere de bonis ſue eccleſie cathe
dralis: et vnā ſibi: aliā clericis: aliam paupibus: aliam fa
brice diſtribuere. xij. q. ij. nobis. c. cōceſſo. c. quatuor. c. de
redditibus. c. cognouimus. c. mos. c. ſancim⁹. totum nunc
quaſi rapiūt. xciij. di. diaconi ſunt. ℞. ſed cunctis auferunt
vniuerſa. ⁊. j. ſolus epiſcopus incumbit bonis. ſolus ſibi
vendicat vniuerſa. ſolus partes inuadit alienas. ſolus oc
cidit vniuerſos. ¶ Principes noſtri plati/prout cōmuni
ter infideles. Eſa. j. Principes tui infideles: ſocij furum
⁊c. infideliter bona eccleſiarū diſpenſantes. conſangui
neis et amicis: vt. p. e. c. quiſquis. ⁊. lxxxvj. di. non ſatis. vt
de hiſtrionibus ⁊ ioculatoribus/⁊ alijs qui ſeruiūt in clā
culo taceamus. Socij furum. Notariorum ſuorū et tenē

tiū ſigilla ſua:et cū quib⁹ participāt lucra ſimoniaca: que recipiūt pro chartis ꝛ ſigillo. maxime in magna quātitate: quū concedūt literas ordinationis ↄtra iura. i.q.ij. nullus abbas. q͛d. c. palea eſt granoſa. ſꝫ platis arſuris vt palea/eſt palea eos ardens. ꝛ.c. ſicut epm. et ex̄ de ſimo. c.i. Adde q͛d no. i. in. §. poſtꝗ̄ dei grā. ꝟ. ſed dicunt iſti. in ar. x. Crederem tamē ꝙ etſi pro ſigillo vel chartis poſt datum libere ordinē/ſpecies mali ſit ꝛ auaritia. ar. i.q.i. emendari. aliquid accipere ꝛ turpe lucrum. ex̄ ne cle. vel mo. c.i. Si tamē ordo vel beneficiū ſine modo cōditione pacto ꝛ taxatione libere datū eſt: nō cōmittitur ſimonia. ij.q.i. ꝗ̄pio. ex̄ de pac. c. fi. ꝛ de ſimo. ca. tua. ꝛ.c. dilectus fili⁹. A. in fi. ꝛ. pre. c. nullus abbas. que eſt palea. ibi: Aliqua pacti obſeruatione. et pre. c. ſicut epm. ibi. Si non ex pacto. vt in pre. c. de ſimo. i. c. ibi: Calamum vēdere. ꝛ ibi in gloſ. q̄ incipit: Verbū vēditiōis. ꝛ hec eſt ibi mens Lau. ꝛ Vince. Et hoc tenet ibi Joā. an. in ſua additione in ope ſuo q͛d dicit nouella: dicens ꝙ ſi non precedente pacto vel taxatione aliquid reciperet: nō diceret ſimonia deteſtabilis: ſed forſan mētalis que ꝑ penitētiā abolentur. ꝛ.e.t. fi. facit pro hoc expreſſe ex̄ de elec. ſtatutum. in clemē. ꝟ. fructus ſigilli ſucceſſori reſeruant. Et gloſ. Joā. an. ibi que incipit: ex qua. ꝛ in gloſ. ſiue ad vſuꝫ. et ſi hoc ſimoniacū eſſet: papa in curia ſi tacite minime approbaret. lxxxiij. diſt. error. ꝟ. pro chartis plūbatis tot aurei et taxati reddūtur. Socij etiam furum ideſt mediatorū cū quibus cōmittunt ſimoniacam prauitatem: de quibus mediatorib⁹. i.q.i. ſiquis epus. ꝛ.q.iij. ſaluator. ꝟ. alioq̄n. ꝛ.c. ſiquis ꝓbendas. ex̄ de teſtib⁹. mediatores. li. vi. Oēs iſti principes diligunt munera: ſequūtur retributiones. vt. pre. c. Eſa. i. Ad literā nihil hodie cōmuniter faciūt plati niſi ꝓpter munera ꝛ retributiones data vel danda: ſed dare eſt quādocūꝗ̄ dare. ꝛ accipere eſt qñcūꝗ̄ accipere ante vel poſt. i.q.i. eos. ſcꝫ ex pacto vt ibi no. et. q.iij. ſaluator. ꝛ.c. ſiqs obiecerit. ſcꝫ ex pacto: vt ibi no. c. ſiquis ꝓbendas. ❡ Principes noſtri prelati vt leones rugiētes. i. ſeuientes/ ꝛ vrſi eſuriētes ſunt ſuꝑ ppl'm ꝛ clerū. Prouerb. xxviij. Leo rugiēs/et vrſus eſuriēs: ꝓnceps impius ſuꝑ ppl'm pauperē. Principes nr̄i plati q̄ hodie libēter audiūt mendacia reportationes ꝛ murmurationes: oēs ſeruitores impios ſicut ipſi ſunt habēt. Prouer. xxix. Princeps q̄ libēter audit ꝟba mēdacij: oēs miniſtros hꝫ impios ꝛc. Principes iſti tota die ↄueniūt aduerſus dn̄m patrē/ꝛ aduerſus chriſtū ei⁹ filiū: vt i. pſ. ij. Oēs iſti ꝓncipes declināt ambulātes fraudulēter. Hiere. vi. Iſti principes nō cogitāt que ſunt digna principe chriſto. Eſa. xxxiij. chriſtus ꝓnceps pacē q̄rit. Eſa. ix. ibi. princeps pacis. Prelati nr̄i ad occidendū armati incedūt: ſicut principes illi de quib⁹ Ezech. xxiij. dicit. Principes principum et noīati aſcēſores equorū inſtructi curru. ꝛ tota multitudo pplorū lorica ꝛ clypeo ꝛ galea armabunt ꝛc. Stulti facti ſunt ꝓncipes thaneos emarcuerūt. principes mēpheos deceperūt egyptū ꝛc. Eſa. xix. Itē. Eſa. xxij. Cūcti ꝓncipes tui fugerūt ſimul. dureꝗ̄ ligati ſunt ꝓncipes eccl'ie negotiatores. Eſa. xxiij. et principes cōtaminati. Eſa. xliij. in fi. Itē de iſtis principibus platis noſtris Ezech. xxij. ad fi. Principes ſcꝫ eccleſie quaſi lupi rapiētes ꝓdam ad effundēdū ſanguinem ꝛ ad ꝑdendas aīas et auare ſectādo lucra. et Eſa. iij. Dabo pueros ꝓncipes eorū. effeminati dn̄abunt eorū. et ſequit. §. in. e. c. ꝛ mulieres dn̄ate ſunt eis. Iſti ſunt ꝓncipes nr̄i plati de quib⁹ Greg. Principis error multos inuoluit. ꝛ tantis obeſt: quantis preeſt. Nec cū chriſto ꝓncipe paſtorū recipiēt immarceſſibilē coronā. i. Pet. v. ſed ſociabūt ſe cū beelzebub ꝓncipe demoniorū. Luc. xi. Qui eſt ꝓnceps hui⁹ mūdi. Joā. viij. xij. ꝛ. xiiij. de pe. di. ij. ſi em̄ vltra colum. ꝟ. eligat. De quo principe Grego. in homil. Magnis quotidie fletib⁹ cogitādū eſt/ꝙ ſeuerus: ꝙ terribilis in die nr̄i exitus ꝓnceps huius mundi veniat: ſi ad deū in carne morientem venit. Iſti ſunt ergo polluti ꝓncipes ꝗplurimi eccleſie: quos hic Hieremias deplorat allegorice. Adde hic q͛d ſcripſi in orone hieremie/ Recordare

in ꝓn. ſuꝑ textu/matres nr̄e ſicut vidue. in ar. viij. ❡ Precipitauit dn̄s ꝛc. Ad eccleſiam pplo peccante hec iure refertur: q: ſi ramis naturalib⁹ nō pepercit de⁹: nec nobis q̄ de oleaſtro ꝑciſi ſumus. ad Rom. xi. Etſi eorū deſperit officia: quātomagis et noſtra polluūtur mente et ↄſciētia. Specioſa autē eccleſia eſt. vn̄. pſ. xliiij. Adſtitit regina a dextris tuis in veſ. deau. et Canti. i. ꝛ. ij. et. iiij. c. Pulchra es amica mea ꝛc. et macula non eſt in te. ſed multis peccātibus deiecit dn̄s ſpecioſa eius: q̄ olim in principio viriliter lucrabat: et tradunt hoſtibus. dei autē deijcere/eſt iuſto iudicio vnūquemꝗ̄ in deſiderio cordis ſui ꝑmittere. Rom. i. ibi. Tradidit ꝛc. ꝛ. xxiij. q. iiij. nabuchodonoſor. §. vaſis ire. Deſtruit autē quū grē ſue ſubtrahit auxiliū. deſtruūtur munitiones/qn̄ eccleſie dei cultores auxilio dei nudant: et voluptatib⁹ deprauant. Quia vero ſe deſtructos ꝛ diſſipatos minus intelligūt: corpus ſcrōꝝ eorū pulchritudinē ꝛ fortitudinē deperiſſe deplorat. Eſt nāꝗ̄ eccleſia chriſti hierl'ꝫ q̄ edificat vt ciuitas. pſ. cxxi. Et ſicut turris dauid cū propugnaculis. mille clypei pendent ex ea/ oīs armatura fortiū. Cā. iiij. Sed quū muri. i. paſtores ꝛ doctores: qui debēt defendere ciuitatem. id eſt eccleſiam. Ezechi. xiij. in prin. et xliij. di. ſit rector. i. rn̄ſo. deſtruūtur ꝑ malā vitā: hoſtis ingredit ciuitatē et populatur: q: nō eſt qui ſe opponat murū ꝓ domo iſrl'. xliij. di. ſit rector. vn̄ ſequit. Deiecit eā in terrā. quū ſcꝫ terrenis vitijs ꝛ actib⁹ occupatur. nec eſt qui ſuſtineat eā: vel doctrine verbis: vel operū exēplis: q: colūne eius ſcꝫ plati corruerūt. ij.q. vij. accuſatio. ex̄ de accuſa. qualiter. ij. de of. cuſto. c. ij. Ideo diuina vltio ſequit. Polluit regnū et principes eius. Deus aūt polluit quū iuſte pollutos oſtendit: qui ſe et alios corā deo et pplo caſtos exhibere ꝛ cuſtodire debuerūt ꝛ immaculatos: q̄ facti erāt regale ſacerdotiū. vnde culpa ſacerdotum ruina eſt ppli. xi. q. iij. ꝑcipue. xl. di. ſi papa. ex̄ de vo. ꝛ vo. redē. magne. §. preterea. ꝛ capite langueſcente mēbra dolēt. vi. q. i. ex merito. ❡ Gimel. Cōfregit in ira furoris ſui omne cornu. regnū. Luc. i. Cāti. zacharie. Et erexit cornu ſalutis ꝛc. fortitudinē virtutum. Iſrael eccleſie vel anime. Auertit retrorſum dextrā ſuā. defenſionē. pſ. lxxiij. Vt q̄d auertis. Dextrā tuā de med. ſi. tuo in fi. A facie inimici. Mat. xiij. inimicus homo ꝛc. diabolus. inſequentis. Et ſuccēdit in iacob. eccleſia quaſi ignē flamme. ire luxurie/cōcupiſcētie. de pe. di. iij. inter hec hircū. i. deuorātis in gyro. Job. xxi. Ignis eſt vſꝗ̄ ad cōſummationē deuorās. vide. ſ. e. c. i. in verbo ſuccendit ignem. ❡ Cōfregit ꝛc. nr̄a hierl'm ſcꝫ q̄ eſt ſpōſa dei ſummi quū a deo in mēbris malis receſſerit: ꝛ ſcelerib⁹ ſeruierit cornu ei⁹. i. potētia ↄfringit q͛d erexit dn̄s in domo dauid pueri ſui. in Cāti. zacharie. Luc. i. ne poſſit reſiſtere inimicis fidei ꝛ vitijs. manū auertit dn̄s retrorſum a facie inimici. quā extentā tenebat ad defenſionē et vltionē. Sed prius ipſa auerſa eſt retrorſum. Per dexterā dei fili⁹ intelligitur. et dei virtus et dei ſapiētia. diſt. xxviij. ſi iuxta. Cui⁹ auxiliū ſubtrahit: quum ſpōſa amatoribus ꝓſtituit. ſuccen. ig. q: quū grā dei deſolat: ſuis virib⁹ eneruat. ꝛ igne libidinis ꝛ vitiorū intus ꝛ foris deuorat. hec eſt fornax babylonica q̄ ſeptuplū ſuccēditur. vij. vitijs capitalib⁹. de q̄bus no. xxxij. q. vij. q̄d in oībus. vt incendat quoſcūꝗ̄ reperit de chaldeis. Danie. iij. ❡ Deleth. Tetendit dn̄s arcum ſuū. iudiciū. pſ. Niſi ↄuerſi fueritis arcum ſuū tetendit. firmauit dexteram potentiā ad ꝑcutiendū: ſuā quaſi hoſtis et occidit omne quod pulchrū erat viſu. paſtores. doctores honeſtatē morū q̄ pulchri dicunt. Sap. iiij. in ꝓn. in tabernaculis. corpore vel cōſciētia. Job. xi. Si nō ꝑmanſerit in tabernaculo tuo in iuſtitia ꝛc. filie ſion eccleſie. effudit poteſtateꝫ dando quaſi ignē ire cōcupiſcētie indignationē ſuā. Aug. Indignatio eius. non vltionis executio: ſꝫ magis abſolutionis opatio eſt. de pe. di. i. ſed cōtinuo. Tetēdit cōtra eccleſiā. tēdit dominus arcū ſuū quaſi inimicus: q: ipſa quaſi inimica/non vult audire clamantē vt peniteat ꝛ redeat. per arcum/iudiciū intelligitur. quo quiſꝗ̄ nunc percutitur vt corrigat.

Jn arcu diuerſe ſunt ſagitte. Alie mittuntur ad perimēdū veterē hominē. Ephe. iiij. cum actibus ſuis. Alie ad flagellādum: aut ad coronā. vt Job. j. Aut ad correctionem: aut ad penam/ vt pharaonem. Exo. viiij. xxiij. q. iiij. nabuchodonoſor. Jllos autē gemit eccleſia et plangit quos percutit dn̄s quaſi inimicus/ aut per diabolum: aut per hereticos: de quibus dicitur/ Peccatores intenderūt arcū ſuū: para. ſagit. ſu. hm̄oi enim ſagitte de arcu dn̄i. i. de iudicio diuino veniūt. vn̄ pſ̄. xxxvij. Sagitte tue infixe ſunt mihi. Quoſdam aūt percutit dn̄s: q: arcus in furore tenditur vt corde indurati durius feriant̄. vn̄ pſ̄. lix. dediſti metuētib⁹ te ſignū. vt fugi. a fa. arcus. Firmat dn̄s manum ſuā quaſi hoſtis contra eccleſiam/ quā inceſſanter affligit vt correcta redeat: aut indurata ſua luat ſupplicia. occidit pulchra viſu dum p̄cioſiora eius membra perire patit̄. effudit q̄ſi ignē indignationis ſuam. videmus oīa diſcordie incendijs et cōcupiſcētie flāmis cremari. hoc citius in nobis ipſis legimus q: experimur: q̄ꝫ in ſcriptura recordamur. ❡ He. Factus eſt dn̄s velut inimicus. non vere: q: quis nos amare pōt amplius q̄ chriſtus. Joā. xv. Maiorē charitatē ꝛc. xxiij. q. iiij. quis nos. precipitauit iſrael. precipitari pmiſit eccleſiā. p̄cipitauit omnia menia eius/ que ſunt ornamenta eccleſie virtutes. de pe. di. ij. §. recta nos. ℣. al'. c. illa anima. diſſipauit munitiones ei⁹. ❡ Ad literā/ magna pars eccleſiarū derelicta ꝛ diſſipata iacet p mūdum ꝑpter peccata ꝛ guerras vel diſſenſiones eccleſie. vel dona ſpūſſcti auferendo vitijs ſuccreſcentib⁹: q: ſimul eſſe non poſſunt xxxij. q. j. quā renunciat̄. ꝛ repleuit multiplicauit. in filia iuda eccleſia. humiliatū tribulatū et deſpectum. ſic ſumitur in pſ̄. cxviij. Bonū mihi q: humiliaſti me. Et vide qd̄ dixi ſupra in orone hieremie. ſuper verbo/ mulieres in ſion humiliauerunt. in. §. plange. in. ij. ar. Et humiliatā in vtroꝗ ſexu. ❡ Factus eſt dn̄s. Quā ſponſa dn̄i ſpecioſa ſe auertit a cōplexibus ſpōſi cōtra p̄cepta ei⁹ agēdo inimicitiam dei cōtrahit: ſed temperat de⁹ ſententiā ſeueritatis: quia non abſolute dicit̄ inimicus. q. d. Quis enim eccleſia affligatur: et penitus deſtituta videat̄: vt redeat flagellatur: ſicut paſtor flagello ad gregem conſueuit pecora errantia reuocare. ſm̄ Aug. qui ait. Exercet fame patriarchas. populū cōtumacem penis grauioribus agitat. nō aufert ab apoſtolo ſtimulū carnis vt virtutē in infirmitate pficiat. ij. Cor. xij. v. q. v. non omnis. xxiij. q. iiij. nimiū. c. quis nos. ❡ Sed notādū q̄ prius p̄cipitat iſrael: q̄ſi mūdiciam cordis aufert. deinde menia ei⁹ que ad pulchritudinem ꝛ decorem ptinent religionis: que ſunt exteriora cerimonialia in eccleſia. aliquos etiā de eccleſia dn̄s p̄cipitari permittit qui videbant̄ ſancti ꝛ ornamentū eccleſie. aut in hereſim: aut in quelibet vitia, ꝑpter corū ſupbiam: aut hypocriſim. de pe. di. ij. citius. ſiue maſculos ſiue feminas: vt ſic humilientur. diſt. l. fidelior. de pe. di. j. poteſt. ❡ Vau. et diſſipauit q̄ſi hortū. i. diſſipari pmiſit hortū cōcupiſcētiarū. iſtum hortū voluit facere achab de vinea naboth. iij. Re. xxj. de pe. di. iij. §. ecce. c. achab. xxiij. q. viij. conuenior. tentoriū ſuū demolitus eſt. tabernaculum eccleſiam. pſ̄. lxxiij. q̄ dilecta tabernacula ꝛc. in quibus quaſi in tabernaculis videbatur quieſcere. demolitus eſt tabernaculū ſuū. de quo dicit̄. pſ̄. xiiij. Dn̄e quis habita. in taber. tuo ꝛc. Obliuioni tradidit dn̄s in ſion feſtiuitatē. in eccleſia ciuitatem populi vnitatē: q: ciuitas fidelis plena iudicij facta eſt meretrix. Eſa. j. pſ̄. liiij. et ꝯtradictionē in ciuitate. ❡ B Et ſabbatum. non ſabbatum delicatū ſcꝫ requieſcere a malis opibus et vacare mūdicie interiori et cōtemplationi ſuperiori. de quo ſabbato Eſa. lviij. Sed ſabbatū carnale ſcꝫ vacare otio. nihil boni agendo: ꝛ cōmeſſationib⁹ et diſſolutionib⁹: ſicut iudei ſabbatizant carnales carnaliter. ſabbatū obſeruātes vacantes cōmeſſationib⁹ ꝛ otio: quū cōtrario dn̄s mandauerit eis ſabbatū ſanctificare. Exo. xx. et Deut̄. v. Memēto vt diem ſabbati ſanctifices. tale ſabbatū carneū tradidit domin⁹ in obliuione. de quo Mat. xxiiij. Orate ne fiat fuga veſtra ſabbato. i. in ignauia mentis ſeu torpore boni operis. Aug. Quū deus p̄cepit obſeruari ſabbatū: illi in his que deus prohibet exercent ſabbatum. Vacatio nr̄a a malis opibus: vacatio illorū a bonis opibus. melius eſt arare q̄ ſaltare. fodere q̄ murmurare. chriſtiani carnale ſabbatū non obſeruant nec literale. de cō. di. iij. peruenit. ſed ſpūale. legit̄ ꝛ no. di. vj. §. his ita. de quo Eſa. vlt. Erit mēſis ex menſe et ſabbatū ex ſabbato. et Heb. iiij. Relinquit̄ ſabbatiſmus ſcꝫ requies eterna populo dei: vt de ſabbato pectoris p̄ueniatur ad ſabbatum eternitatis. Aliud carnale ſabbatū nr̄i hoſtes deriderūt: vt ſ̄. in Tre. j. c. ſup litera Zaij. in verbo/ viderunt. in. iiij. ar. Et in opprobriū et in indignationē furoris ſui regē/ male ſe regentem. ij. q. j. ſcelus. de quo dicit̄: erunt reges nutricij tui. Eſa. xlix. et mamilla regum lactaberis. Eſa. lx. ꝛ ſacerdotiū. al'. ſacerdotem. de quo dicit̄ Job. xij. ſacerdotes ducit ingloriós. de quibus ſatis. ſ̄. dixi p̄mo. c. in Thet. in ſra. Coph. ſup ꝟbo/ ſacerdotes mei. in ar. iiij. ❡ L Diſſipauit in eccleſia multa diſſipari videm⁹ quaſi hortū. Hortus hic eſt eccleſia: de qua Can̄. iiij. Hortus cōcluſus ꝛc. ꝛ. xxiiij. q. j. q̄m. ibi. Puteus aquarum viuētium. ſapiētie ſalutaris. Eccl'i. xv. Jbi ſpirat auſter calidus amor inflāmans: q: deus charitas eſt. j. Joā. iiij. ſpiritusſcti. et remouet̄ aquilo vētus frigidus q̄ ruit a deſerto. Job. j. infidelitatis vel torporis ꝛ ignauie. fluunt aromata gratiarū ſcꝫ et ſancte fame. ex̄ de ſacra vnc. c. vnico. Fauum cum melle comedit ſponſus. Luc. xxiiij. opus bonū cum deuotione. Sed alt⁹ eſt hortus deliciarū carnaliū: de quo dicit̄ Gen̄. xiij. Eleuauit oculos ſuos loth: et vidit omnē regionē iordanis/ que irrigabat̄ ſicut paradiſus dei et ſicut egyptus: vt eſſet q̄ſi hortus deliciarum et voluptatis. ad has delicias ſuſpirabant iudei cepas et pepones ꝛ cucumeres egyptiorū deſiderantes. Num̄. xj. j. ad Cor. x. q̄ oīa in animo eorū ſunt q̄ terrena ſapiunt. vn̄ et in ecclīa nr̄a multi et q̄plurimi ſunt et ſeculares et clerici et non min⁹ multi religioſi talē paradiſum deſiderātes carnalē mēte: et quantū poſſunt corpe in egyptū reuertentes. ꝯtra illud de pe. di. ij. pennata. qui ipam terrā p̄miſſionis nō intrāt: ſed eorū cadauera in deſerto hui⁹ mūdi a dei grā derelicto/ ſepulta ſunt. lxxvj. di. ieiuniū. contra quos Bern̄. Expergiſcimini ebrij et flete. heccine cruciatuū diuitis cauſa tota/ q̄ in hoc ſeculo bona recepit. neqꝫ enim nos ad hoc de paradiſo voluptatis aia aduerſio diuina eiecit: vt hic alterū paradiſū humana adinuentio ꝑpararet ſi talis eſt finis. ſi tale eſt iudiciū: vt extrema gaudij luctus occupet. Prouerb. xiiij. Nunq̄d nō p̄ferenda ſunt in hoc ſeculo mala bonis: Ad hui⁹ horti ſimilitudinē diſſipat dn̄s in eccleſia laſciuiētes: ꝛ ad ſodomorū et gomorreorū et egyptiorū deſideria ſuſpirātes: ſicut in ſynagoga aberrātes demolit̄ tabernaculum: quum quoſdā in eccleſia degētes flagitijs exterminari et cōcremari vitijs pmittit. Non em̄ habitat in tabernaculo dei numero et merito: niſi q̄ ingreditur ſine macula ꝛ operatur iuſtitiam. pſ̄. xiiij. q̄bus p̄miſſis obliuioni tradit dn̄s feſtiuitates et ſabbata nr̄a. non q̄ ei nō placeant feſta nr̄e religionis: ſed q: in nobis tabernaculū. i. templū dei violatur. ❡ D Reſpicit em̄ offerentes/ ꝛ ſacrificantes: non ſacrificia. xxiiij. q. v. ſcriptum. ij. q. vij. in grauibus. xxiij. q. j. odi. Non eſt enim in nobis vnde placeant ei ſacrificia que offerunt̄. vnde obliuiſci dicitur que nobis ad iuſtitiā violato dei tēplo non imputant̄. Jnde rex et ſacerdotes opprobrio tradunt̄ qui eccleſie iuxta Eſa. xlix. c. quaſi nutritij p̄ponunt̄. vn̄ erūt reges nutritij tui. dicit̄ ibi. et Eſa. lx. Suges lac gentium: et mamilla regum lactaberis. ſed quia violant templū ſpūſſancti magis in eccleſia opprobriū ſunt q̄ decus. de quibus dauid. pſ̄. ij. Et nunc reges intelligite ꝛc. Ex quibus verbis inſinuat. q: regale genus et ſacerdotiū ſanctum ſumus ſi ſalutares hoſtias offerre deo volum⁹. j. Pet. ij. ex̄ de elec. fundamenta. li. vj. ſalutare ſpūſſancti tēplū ſumus: in quo digne deo hoſtie offeruntur. Hoc ne vitijs demoliat̄ diligenter obſeruem⁹. vnde pſ̄. xlix. Nūquid mādacabo car. tau. aut ſang. hir. po. im

mola deo ſacrificium laudis ⁊ red. al. vota tua. ſcʒ q̄ in ba
ptiſmo pmiſiſti/ſcʒ ⁊ articulos fidei. ⁊ renūtiare diabolo
et omnib⁹ pompis eius. de cō. di. iiij. primū interrogetur.
de quib⁹ votis no. ex̄ de vo. et vo. re. c. j. in gloſ. fi. Sed ho/
die habet locū qḋ dicit̄. in. pſ̄. lxxvij. Et nō ſeruauerūt pa/
ctum quēadmo. pa. eorū. cōuerſi ſunt in arcū prauū: q̄ re/
percutit ia cientem. ¶ E Zay. Repulit dn̄s altare ſuum.
Iſtud eſt altare carnale ꝓpter impie offerētes: in quo of/
ferunt̄ hoſtie peccata non auferentes. in quo altari dei fi/
lius cōculcatur hodie ⁊ ſanguis ſacroſanctus teſtimonij
quārum. xlix. di. c. fi. ad ſacrificantes pollutus ducit̄. Heb.
vj. Et chriſtus iterū crucifigit̄. de quo altari ad Heb. x. et
oſtentui habet̄. ad Heb. vj. ⁊ de pe. di. ij. ſi enim. poſt tres
colū. ¶ Noſtra aūt eccleſia plena et ſupplena eſt altari/
bus miſſis ⁊ ſacrificijs. ſed cū hoc plena in ſacrificantib⁹/
homicidijs/ſacrilegijs et immūditijs et ſimonijs et alijs
ſceleribus/excōmunicationib⁹ et irregularitatib⁹ vſq; ad
ſummū. Sed dn̄s de⁹ nō ſacrificiorū magnitudinē multi/
tudinē et apparatus deauratos. ⁊ cantores ad modū tra
gediarū guttura ⁊ fauces medicamine leniētes. xcij. di. cā
tantes. reſpicit: ſed offerentiū merita cauſaſq; dijudicat.
xxiiij. q. j. odi. de cōſe. di. v. nō mediocriter. j. q. j. non eſt pu/
tanda. et. c. fertur. xxxviij. diſtin. ſedulo. xiiij. q. v. ſcriptum
de conſecra. di. iiij. retulerunt. ⁊. c. ſi non ſanctificat̄. de cō.
diſt. j. quando. vn̄ ironice loquēdo ait dn̄s Hiere. xj. Quid
eſt ꝙ dilectus meus fecit in domo mea? experte dn̄e ſicut
dixiſti iude: amice ad quid veniſti? Mat. xxvj. vel dilectus
qui eſſe debebat: ſcelera multa? nūquid carnes ſancte af/
ferent a te malitias tuas? de con. di. ij. qui ſcelerate. immo
iudiciū tibi māducas ⁊ bibis. j. ad Cor. xj. xxiij. q. iiij. forte
et de. con. di. ij. q̇d eſt chriſtū. ⁊. c. ⁊ ſancta malis. non quia
res illa corporis chriſti mala ſit: ſed potior omnibus obla
tionibus eſt. de con. di. ij. nihil. ⁊. j. q. j. multi. ſed q: malus
male accipit. vt pre. c. ⁊ ſctā. ⁊. c. ꝑce. qui diſcordat. ¶ Tot
enim hodie dicitur miſſe quaſi q̄ſtuarie: vel cōſuetudina
rie: vel ad cōplacentiam: vel ad ſcelera cooperienda: vel
propriam iuſtificationem/ꝙ apud pplm̄ vel clerū ſacro/
ſanctū corpus dn̄i iam vileſcit. ar. ex̄ de priuil. c. j. q: omne
rarum precioſum. xciij. di. legimus. Et rarum eſt omne qḋ
magnū eſt. ij. q. vij. in ſancta nicena. Unde ⁊ almus Fran
ciſcus voluit ꝙ in quocūq; loco fratres cōtenti eſſent vna
miſſa: preſciens fratres ſe velle iuſtificare per miſſas: ⁊ ad
queſtum eas reducere: ſicut videmus hodie fieri. vnde ⁊
dicebat ꝙ vna miſſa celum et terrā implebat. Hoc dico ſal
uo eo qḋ dicit̄ ex̄ de cele. miſ. cū creatura. Et ad literā dicit
hodie pplus chriſtianus: Anima nr̄a arida eſt. nihil aliud
reſpiciunt oculi noſtri niſi man. Num. xj. Repulit igit̄ dn̄s
altare: quū ſacerdotes ſacrificantes indigne et cōmunicā
tes ſcelerate cōpellit. Nam qui tm̄ ſanctū accipit ſanctus
non erit. vnde Aug. Talis cōuenit cura ſinceritatis ſacra
mētis: q̄lia ſunt ſacra ipſa q̇bus exhibent̄ officia ſeruitu/
tis. Maledixit ſanctificatiōi ſue ſacrificijs nr̄is: q: ea que
ſancta ſunt in ſe. xv. q. vlt. ſanctificātib⁹. polluim⁹ nos pol
luti/quātū in nobis eſt. xlix. di. c. fi. j. q. j. maledicā. ⁊. c. mul/
ti. in fi. Tradidit in man⁹ īimici. diaboli vel heretici. mu/
ros. aplos vel opera turriū eius. vnde dicebat Heliſeus
Helie currus iſrael. iiij. Reg. ij. Fidelium vel virtutū eius
in quibus curribus ambulare debemus. pſ̄. lxxxiij. Ibūt
de virtute in virtutem. de pe. di. ij. dū ſanctā. pſ̄. lxvij. Cur
rus dei decem. Vocē dederūt in domo dn̄i. hoſtes vel de/
mones vel vitia. in domo. eccleſia vel anima. ſicut in die
ſolēni. Solēnizant de nobis quodāmodo demones nr̄a
ſabbata deridētes. ſ̄. e. j. c. ſuper lr̄a zay. in verbo/viderūt.
Dicamus ergo cum Eſaia. Deſolata eſt domus ſctificatio
nis noſtre: vbi laudauerūt te prēs nr̄i. Eſa. lxiiij. ¶ Repu
lit ⁊c. Eſt vnū altare in eccleſia chriſtus: q̇ hoſtia et ſacrifi
ciū pontifex et ſacerdos dicit̄. de con. di. ij. ſacerdos. in eo
omnia ſacrificia offerimus. de quo altari Apocal. vj. ibi.
Uidi ſubtus altare. quod exponitur de corpore chriſti: ſʒ
ſunt ſcti altaria. ab h̄ altari dicti: vt lux a luce. xcij. diſt. ſa/
cerdotes. ⁊ mōtes a mōte. ex̄ de elec. fundamēta. li. vj. pa/
ſtores a paſtore. xcv. di. eſto. Altare illud pater repulit in
paſſione p̄ iudeis orantē. Mat. xiiij. pr̄ tranſfer calicē hunc
a me. A quib⁹ repulſus paterno iudicio trāſfert̄ ad gētes.
pſ̄. lxxxviij. Tu vero repuliſti ⁊ deſpexiſti diſtuliſti chriſtū
tuū. ſicut em̄ ſacrificia illa figurā chriſti gerebāt: ita altare
de lapidibus impolitis quos ferrū nō tetigit. Deut. xxvij.
et Exod. xx. in fi. ſignabat corpus dn̄icum nullo humano
ope cōtaminatū. Iterū maledixit de⁹ pater ſanctificatio/
ni ſue chriſto: qui quū pctm̄ non haberet: ꝓ nobis pctm̄ et
maledictū factus eſt/ſm̄ Paulū. ij. ad Cor. v. in fi. vnde
moyſes Deut. xxj. in fi. quē allegat paulus ad Gal. iij. ma
ledictus oīs qui pendet in ligno. i. malo pene addict⁹. hic
eſt oīs nr̄a ſanctificatio. j. ad Cor. j. in fi. qui ꝓ nobis cru/
cifixus eſt. Philip. ij. ¶ Itē repulit ⁊c. quod fit quū ara
cordis nr̄i ꝓphanat̄: ⁊ mēs et cōſcientia nr̄a ꝓſtituta vitijs
polluit̄. vbi a nobis acceptū deo ſacrificiū. ſpūs cōtribula
tus. de iſto cordis altari Leui. vj. Ignis charitatis i altar/
ri meo. ſcʒ in corde ſemꝑ ardebit. Sanctificatio maledicit̄
quū anima maledictione ꝓſternit̄: q: in ſe nomē dn̄i ſan/
ctificare. Mat. vj. ſanctificet̄ nomē tuū: voluit cū digno
ſacrificio. ¶ Verb. Cogitauit dn̄s. cogitādi facultatē reli/
quit. diſſipare murū. auxiliū chriſti qui murus dicit̄. xlix.
diſt. ſymeō. ibi: Suffoderūt murū ꝓpter peccata. filie ſion
eccleſie vel anime. tetendit funiculū ſuū. nihil faciat ſine
mēſura. q: oīa fecit in numero/pōdere/⁊ mēſura. Sap. xj.
Et non auertit manū ſuā. nō retraxit in ſinū manū/vindi
ctam. Exo. xiiij. in fi. a ꝑditione. q: ꝑdes oēs qui fornicant̄
abs te. pſ̄. lxxij. Luxitq;. lugere fecit antemurale. fides
chriſtus. ⁊ murus pariter diſſipat⁹ eſt. ne defendat. ¶ Co
gitauit dn̄s ſuꝑ eccleſiā funiculū pctōꝝ noſtroꝝ: ⁊ normā
diſtricti iudicij extēdit: vt ipſam affligat ſm̄ delictorū meri
ta. vnde Deut. xxv. Pro mēſura pcti erit plagarū modus.
nec pena vlterius eſt ꝑtrahēda: ꝙ delictū eſt in excedente
repertū. ex̄ de his q̄ fi. a ma. par. q̄uit. murus diſſipat̄ ſcʒ
rectore. ſcʒ et defenſore. ſcʒ cū aut immatura morte ſubtra
hunt̄: aut ab hoſtib⁹ ſuperātur. Sed q: iudicio dei fit: ma
nū ſuam ad ꝑditorū afflictionē non auertit. vrbs em̄ forti
tudinis noſtre ſion ſaluator. ponet̄ in ea murus et ante/
murale. Eſa. xxvj. in pn̄. Urbs em̄ fortitudinis noſtre ſion
nō minus ab inuiſibilib⁹ hoſtib⁹ interius: ꝙ a viſibilibus
exteri⁹ deuaſtat̄. Luget murus. i. ſaluator. dū nos lugen/
tes facit. chriſtus in hac ciuitate/⁊ antemurale eſt ⁊ mur⁹.
cui mēbroꝝ ſuorū luct⁹ adſcribit̄. Vel murus diſſipat̄ quū
eius munitione eccleſia deſolat̄. De hoc muro ꝙ corpus
chriſti eſt ꝓphetauit Ja. Geñ. xlix. Et in volūtate ſua ſuf/
foderūt murū. i. corp⁹ chriſti. pſ̄. xxj. foderūt manus me. et
pe. meos. ¶ Itē ſuꝑ ꝟbū/tetēdit funiculū. dicit gloſ. Au/
diāt hoc q̄ temere iudicant: nec cauſas iuſto examine ꝑpē
dunt. Dn̄s nihil ſine deliberatiōe ⁊ mēſura facit. iuſto exa
mine cūcta ꝑpendit: qui ꝑfecte oīa creauit ⁊ nouit. ad hec
xj. q. iij. illa. ⁊. c. ſummope. xxiiij. q. j. non afferam⁹ ſtateras
doloſas. xlv. di. oīs. Omnis qui recte iudicat: ſtateram in
manu geſtat. In vtroq; penſo iuſtitiā ⁊ miſericordiā por/
tat. ex̄ de emp. ⁊ ven. c. j. ex̄ de re. iudi. cū eterni. li. vj. ij. q. j.
deus. Unde ⁊ articulus ſcript⁹ in pariete dicebat Mane
tethel/phares. Dan̄. v. Numerauit: appēdit: ⁊ diuiſit. An/
temurale fides eſt: q̄ diſſipato muro lugere dicit̄. nō illa q̄
ꝑ dilectionē opatur ſm̄ apoſtolū ad Gala. v. de pe. diſt. ij.
§. ex ꝑmiſſis. ꝟ. amē amē. ⁊. c. firmū. ⁊. c. circūciſio. ſed qua
demones credere ⁊ cōtremiſcere dicunt̄. Jaco. ij. et de pe.
di. ij. ſi em̄. vltra colū. ꝟ. nec grande. ꝑ quam ſi murus diſſi
paretur. virtutū ſcʒ ceterarū cōſtructio. erat ei chriſt⁹ mu/
rus ⁊ antemurale ꝑ eandē fidem in aīa collocatus: ſed q:
noluit ꝑ fidem chriſtum cuſtodem et defenſorem habere:
diſſipatur operatio virtutum: et luget antemurale. fides
ſcʒ: quia iudiciū credit et cōtremiſcit ⁊ ita nō pōt reſiſtere
hoſtib⁹. nō ꝙ penitētie auferatur locus: ſed q: redire con
tēnit. ¶ Teth. deſerte ſunt mente. in terra terrenis. porte
doctores qui docebant in portis. pſ̄. lxviij. qui ſedebant

in porta. Amos.v. Odio habuerunt corripientē in porta.
vel ſenſus. Hiere.ix. Aſcēdit mors p feneſtras. pdidit ⁊ cō
uertit dn̄s vectes. doctores p̄dicatores. q̄ diuine legis ia
nuā aperiūt. ar. xx. di. §. j. ſicut oſtiarij. xxj. di. c. j. ℣. oſtiarij.
qui immūdis ſpiritib' ianuā claudūt. reges. qui nō ſe re-
gūt. xxj. di. cleros. ℣. ſacerdos. ei' eccleſie. ⁊ principes eſſe
minatos: q: delitijs et vitijs affluūt. xxxv. di. eccleſie pn̄ci-
pes. qui hodie in eccleſia pncipanť. ei' mādatorum dei in-
gentib' vitijs. Non eſt lex opinione eorū: ſed fortitudo et
potentia in eccl'ia eſt hodie cōmuniter p lege. Sap. ij. ibi.
aūt fortitudo nr̄a lex. vel quia non ſeruať lex p eo eſt ac ſi
nō eſſet: q: parū eſt iura condere niſi ſint q̄ ea tueantur. ff.
de origi. iuris. l. ij. §. poſt originē. ex de elec. vbi periculū.
§. p̄terea. li. vj. ⁊ ex de ſta. reg. c. vno. §. ⁊ quoniā. ⁊ diſt. iiij.
facte. et pmi hodie legum inſtitutores pmi p̄uaricatores.
cōtra illud. ix. di. iuſtū. que eſt palea. ⁊ ex de cōſti. cum oēs.
Plena eſt hodie eccl'ia ⁊ ſupplena ſanctionib' ⁊ plura eo
rū p̄uaricationib': q: vix hodie factores legis inueniunť
qui iuſtificenť. Jac. j. de pe. di. ij. ſi em̄. vltra tres colum. ℣.
rurſus. Rectores em̄ eccleſie legē pcipiūt: ſed eam digito
mouere nolunt. Mat. xxiij. xxvj. q. vij. alligāt. ſed plus at-
tendūt hoies ad illud qđ faciūt q̄ qđ dicūt. ex de vo. ⁊ vo.
redēp. magne. xj. q. iij. p̄cipue. et poſt eos ppl's ruit. xl. diſt.
ſi papa. et pphete eius. doctores. xliij. di. ſit rector. j. rnſo.
nō inuenerūt viſionē ſpūalem intelligentiā. vn̄. Hiero. ad
ruſticū Narbon̄. epm. Nūc autē ex quo in eccleſijs ſicut in
romano imperio creuit auaritia: periit lex de ſacerdotib': et
viſio de ppheta. xciij. di. diaconi. v. ℣. nūc autē. Et ad lite-
rā hodie in eccl'ia defecit ſpūs pphetie: et adimpleť quod
ſcribitur. iij. Reg. xxij. Egrediar et ero ſpūs mēdax in ore
oīm pphetarū. Sōniatores pphetāt hodie et mulieru-
le q̄ a dn̄o nō mittunť. cōtra illud. xxvj. q. v. nec mirū. ad fi.
¶ Deſtre ſunt porte. eccleſie doctores. ſunt qui clauē ſciē-
tie gerūt. de qua. xx. diſt. §. j. qui in terra fixi ſunt dū terre-
nis occupātur. Nam hodie p ut cōiter finis ſciētie tam in
ſecularib' ⁊ q̄ in clericis ⁊ religioſis terra eſt. diſcūt em̄ vt
honores habeāt ⁊ terrena. De qb' Baruch. iij. Filij agar.
qui interpretanť ſolēnitas vigiliarū: q: in iſto mūdo qui eſt
vigilia ſolēnitatis eterne: q̄rūt tales feſtū carnis. de quo.
xliij. diſt. c. j. q̄ exquiſierūt prudētiā que de terra eſt nego-
tiatores terre et themā: ⁊ fabulatores et exquiſitores pru
dētie et intelligentie: viā autē ſciētie neſciūt. ſed tales di-
ſcūt et nūq̄ ad veritatē ſciētie p ueniūt. ij. ad Timoth. iij.
xxvj. q. v. nec mirum. vltra colū. ℣. his ergo. Contra tales
Bern. Impie mētes cōtente ſcientia q̄ inflat. j. Cor. viij.
Illam que edificat: neſcierunt. De iſta terre infixione pſ.
lxviij. Infixus ſum in limo pfundi ⁊c. Et iterū pſ. lxviij.
Eripe me de luto vt non infigar. Non eſt lex quātum ad
eos ſcʒ qui quotidie ſibi mala accumulant: ⁊ ſine legis vin
dicta ſe putant poſſe peccare. tales doctores eccleſiarum
quaſi pphete iudeorū diuine inſpiratiōis viſionem non
merenť vt recte doceant/maxime de futuris: quia ſe pra-
uis et vanis implicant deſiderijs: q: ſm Grego. carnalis
delectatio mentē quā inficit obſcurat. ¶ Joth. Sederūt
humiliati in terra. in terrenis eccleſia in malis mēbris fi-
lia babylonis. Eſa. xlvij. xxxij. q. v. ſi paulus. ibi: ſede in ter
ra. Cōticuerūt ſenes. q̄bus dicť inueterate dierū malorū.
Dan̄. iij. ij. q. vij. paulus. et ſenes ab etate. filie ſion. cōtem-
plationis. filie ſolo noie. cōſperſerūt cinere. terrena volu-
ptate. Gen̄. xviij. Loquar ad dn̄m quū ſim puluis ⁊ cinis.
capita. mentes ſua. ex de ſacra vnc. c. j. ℣. per caput. virgi-
nes fatue. Mat. xxv. xxxij. q. v. ſi paulus. Hierl'm eccleſia
viſio pacis. accincti ſunt cilicijs. habitu penitentie. Job.
xvj. Ago penitētiam in fauilla et cinere. vbi Greg. In fa-
uilla et cinere penitētiā agere nihil aliud eſt q̄ fauillā ci-
nerēq̄ ſe cognoſcere. Heſter. iiij. Planct' ingēs erat apud
iudeos: ieiuniū/vlulatus/fletus/ſacco ⁊ cinere multis p-
ſtrato vtentibus. et de ipa heſter Heſter. xiiij. Pro vnguē-
tis varijs/cinere et ſtercore impleuit caput. Hiero. Cinis
et cilitiū arma ſunt penitentium. l. diſt. in capite. Abierūt
in terra. in terrena. capita mentes ſua virgines iuda ſolo
noie amiſſo ſpōſi. ¶ Iterum ſederūt ⁊c. ſenes in eccleſia
dei merito tacēt: qm̄ in terra ſedēt. Hieremias ppheta lu
get eos q̄s greci vocāt pſbyteros: nullo etatis ope decora
tos. lxxxiiij. diſt. porro. qui fatui in terra ſedent: dum terre-
nis inherent: quibus dicť ſemen chanaan et nō iuda ⁊c.
Daniel. xiij. Virgines iuda et hierl'm idem ſignificant: quia
renatorū aie celeſtis hierl'm filie ſunt. he ſunt filie iude. i.
cōfeſſionis et filie ſion. i. diuine cōtemplationis: quib' di-
cit Canti. iij. Adiuro vos filie hierl'm: ſed he non cinere ſe
aſpergūt: nec cilitio ſe induūt: que cōpoſite et ornate fe-
ſtinant ad ſponſi amplexū: ſed iſte ſunt filie ſolo noie ⁊ ſa
cramēto q̄ ceciderūt in hereſim aut ſchiſma de throno re-
gni. aut plapſe ſunt in puluere terrene actiōis: quib' op-
pilatū eſt os: nec ad deū audēt leuare oculos quaſi capi
ta. i. mentes pulueris opibus aſpergunť. ¶ Caph. Defe-
cerūt pre lachrymis oculi mei. puiſores ratiōis. pſ. lxviij.
Defecerunt oculi mei dū ſpero in deū meū. j. Reg. xx. Et
plācerūt donec deficerēt in eis lachryme. Cōturbata ſunt
viſcera mea. cōceptiones cogitationū. Effuſum eſt in ter-
ra iecur meū. diuites curis et voluptatib' ſeruientes. Ie-
cur luxus cōcupiſcētiarū. ſuper cōtritionē filie ppl'i mei. ec-
cleſia dicť mater et filia q̄n̄q̄. de cō. di. j. eccleſia. Nā catho
licorū collectio: que eſt eccleſia: per epoꝝ p̄dicationē gene
rať. xxxij. q. iiij. recurrat. et legiť. ⁊ no. lxviij. diſt. quorum vi
ces. gloſ. eccl'ia ergo dū deficeret paruulus. pſ. lxxij. Zela
ui ſup iniquos pacem pctōꝝ videns. Paruulus. fide la-
ctens ſenſus extenuat'. paruul' ⁊ lactēs. j. ad Cor. iij. q̄b'
etas et innocentia miſericordiam imperat. d. ¶ Iterum
defecerūt. eccl'ia cum hieremia ad lachrymas. quaſi ad re-
media doloris recurrit: et ſe i lachrymas p mēbris ſuis ꝑ-
fudit dicēs/defecerunt ⁊c. Cōturbata ſunt viſcera mea p
hec multitudo fideliū accipiť. q̄ diuinis alimentis quoti
die infra vterū eccleſie repleť: ſed p̄ſurarū tētatione aut
morū prauitate quaſi matre turbať. pro quib' maiores et
fide robuſtiores ſoliciti ſunt. vn̄ dicit eccleſia. Cōturbata
ſunt. viſc. ef. eſt i ter. iecur. p iecur locupletes intelligunť:
q̄ in eccl'ia voluptatib' deſeruiūt. aiunt em̄ phyſici q̄ in ie
core voluptas ⁊ ɔcupiſcētia habeanť. Quū hi p vana de-
ſideria ſe effundūt vt laxēt frena cōcupiſcētiarū: iecur ec-
cleſie effundiť. filie po. eccl'ia recte vocať ſctōꝝ filia. q̄ tūc
cōteriť ⁊ affiicť tētationib' qn̄ iecur. i. potētes ⁊ diuites in
terrena deſideria effunduť. tūc paruulus ⁊ lactēs defi-
ciūt i plateis oppidi: quū tales oi felicitate abūdare vide
tur: q̄ viſi puuli in fide ⁊ doctrina chriſti impfecti eſſent in
plateis hui' ſeculi: q̄ eſt via lata ducēs ad morte: nō defi-
cerēt. et anguſtā viā q̄ ducit ad vitā. Mat. vij. ⁊ Luc. xiij.
nō relinquerēt. ¶ ff Lamech. matrib' ſuis voluptati-
bus hui' ſeculi. dixerūt vbi eſt triticum. doctrina ſpūalis.
Gen̄. xxvij. ibi: abūdantiam frumēti. ⁊ vinū. gr̄a inebriās.
pſ. xxij. calix me' inebriās q̄ preclarus eſt. Amb. Preclara
eſt ebrietas q̄ ſobrietatē mentis opatur. de cō. di. ij. in cali
ce. vel cōpunctio. pſ. lix. potaſti nos vino compunctionis.
De hoc vino Zacha. ix. Quid bonū ⁊c. ibi. Et vinū germi
nās virgines. q: penitētia de meretrice virginē facit. talia
vina cor letificāt. pſ. ciij. ⁊ vinū letificet cor hois. Prouer.
xxxj. Date ſicerā merētib' et vinū his qui amaro ſunt ani
mo. ¶ Hoc eſt vinū viſcera anime reficiens. ⁊ cōſolatio-
nis qđ chriſtus nobis ppinat. Prouer. ix. Bibite vinum
qđ miſcui vo. et qđ de apotheca ſpūſſcti extrahiť. Act. ij.
Muſto pleni ſunt. hoc eſt vinū conditū ſpeciebꝰ diuerſo-
rū ſentimētorū. Canti. viij. Dabo tibi poculū cum vino cō
dito. Beata aia q̄ de hoc vino guſtat. ois aqua tribulatio
nis mutať ſibi in vinū cōſolationis. Joā. ij. qui de hoc vi-
no vult bibere debet os in oratione aperire. Bern̄. Qn̄
do bibiť vinū ſpūale letificās cor hois. vinū qđ inebriat
ſpm̄ ⁊ carnaliū voluptatū infundit obliuionē. hoc vinum
nouum eſt: non mittitur a chriſto in vtres veteres in pec
cato. Mat. ix. ⁊ Luc. v. ibi. Neq̄ mittunt vinū nouum in
vtres veteres. vbi Rabanus. Vinū nouū appellat pleni

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tudinē ſpūſſancti ꝓfunda celeſtiū myſterioꝝ q̄ ꝑus diſcipuli ferre nō poterāt: ſed poſt reſurrectionē vtres noui facti ſunt: ⁊ vinū nouū receperūt qn̄ ſpūſſctūs repleuit corda eoꝝ: vn̄ muſto pleni dicebant. Itē idē Rabanꝰ. Uinū quo intꝰ reficimur: feruorē fidei et charitatis quo intus reformamur. Itē Ber. Lachryme penitētiū vinū angelorū ſunt quū deficerent fame peccandi. j. Cor. xj. Et alius quidem eſurit: ideſt patitur famē peccati. pſ. lxxvij. et appoſuerunt adhuc peccare ei. Oſee. iiij. Comederunt et non ſaturabunt. fornicati ſunt et non ceſſauerūt. de iſta fame Luc. xv. de filio ꝓdigo dicēte. hic autē fame pereo. xxxvij. di. §. hinc etiā. quaſi vulnerati a diabolo in peccatis. Luc. x. ibi: Et plagis impoſitis ⁊c. Illi latrones demones ſunt myſtice in plateis. ampla eſt via q̄ ducit ad mortē. Mat. vij. Ciuitatis. Hiere. xlviij. relinquite ciuitates habitatores moab. Et alibi: Ego dn̄s et ciuitatē ingrediar. Oſee. xj. Quū exhalarēt animas ſuas fame peccati viſum peſſime oblectationis vel gehenne q̄ nutrit ad mortem. in ſinu matrū ſuarū. talibus matribus dicendū eſt non noui vos. xcij. diſt. diaconi. v. circa ꝑn. j. q. j. ꝓphetauit. matres tales odiende ſunt. Luc. xviij. qui non odit pr̄em et matrē ⁊c. talis mater nedū in peccatis concipit: ſed et alit et nutrit. pſ. l. Ecce eni̅ ⁊c. ⁊ ſequitur. Et in pctīs cōcepit me mater mea. Ezech. xvj. mater tua cethea. i. ↄcupiſcētia garrula. ¶ Iterū matribus ſuis ⁊c. quia paruulus ⁊ lactens vtriuſq͂ ſexus ꝑ plateas huiꝰ ſcl̄i luxurioſe vagant. vt ſupra prime dixi. ſicut ꝓdigus filius. bonis ſpūalibus ſpoliant. et fame periclitant. vnde ꝓdigus filius qui nec ſiliquas habebat. quāti inq̄t mercenarij ⁊c. Luc. xv. Ubi eſt triticū et vinum: Gen. xxvij. Frumēto et vino ſtabiliui eū. pane confirmat cor. de con. di. ij. accipite. pſ. ciij. Et panis cor hoīs cōfirmet. et vino letificat. vn̄ ibi: Et vinum letificet cor hoīs. hic eſt panis qui de tritico conficitur. de con. di. ij. c. ij. quod in terrā cecidit et mortuū fuit. Ioā. xij. ibi. niſi granū frumenti ⁊c. vbi Augꝰ. Se autē dicebat mortificandū in infidelitate iudeorū: multiplicādū in fide populorū. ⁊ ibi Beda. Ipſe enim ex ſemine patriarcharū in agro huiꝰ mūdi ſeminatus. i. incarnatus eſt: vt moriendo cū multiplicatiōe reſurgeret. Plus mortuꝰ eſt. cū multis ſurrexit. Mat. xxvij. Et multa corpora ſanctorū qui dormierunt ſurrexerūt. vbi Hiero. Quomodo autē lazarus mortuus ſurrexit: ſic ⁊ multa corpora ſctōꝝ ſurrexerūt vt dn̄m oſtēderent reſurgētem. ⁊ ſm̄ Remigiū / incunctāter credere debemꝰ / ꝙ reſurgente dn̄o a mortuis ſurrexerunt nec poſt mortui fuerūt: qm̄ maius illis eſſet tormentum ſi iterū mortui eſſent: ꝙ ſi nō reſurgerent: ſed aſcendēte domino ad celos / ⁊ ibi pariter aſcēderūt. Hoc fuit etiā triticū panis viuus qui de celo deſcēdit. Ioā. vj. de con. diſt. ij. omnia. ⁊ c. ſicut eſt verꝰ. Uinū hoc vinū de vinea ſoreth. additio. Soreth interpretatur bona vitis: vel optima vinea: ſeu electa vitis: aut vinea electionis. ⁊ hoc verbū puto ꝙ non ſit in noſtra tranſlatione cōmuni: ſed eſt eius interpretatio. Hiere. ij. i. de vite que eſt chriſtus ſumit. Ioā. xv. hoc paruulus et lactēs req̄rit. i. peccatores minimi in mandatis dei: quū ipſe ſit cibus grandiū in charitate / et humilitate. Unde dixit chriſtus auguſtino vt ait ipſe in li. x. cōfeſſionū. Cibus ſum grandium: creſce ⁊ māducabis me. Nec in plateis inuenit: nec a vulneratis peccatis digne accipit. j. Cor. xj. de cō. di. ij. qui ſcelerate. Ideo tales lactētes carnales in ſinu matrū ſuarū: ideſt cōcupiſcētiaꝝ animas exhalāt: que illos male nutrierāt: et in ſinu peſſime oblectationis allexerant. ſapientior eſt euangelicus prodigus: qui Luce. xv. dicit: Surgam et ibo ad patrem meum. Si iſti lactei ad patrem redirent: non fame exhalarent. hi aūt ſunt filij patris: q̄ nō ex voluntate car. nec̄ ex vo. viri: ſed ex deo nati ſunt. Ioā. j. de. con. di. iiij. ſiquis autem. ¶ H Men. Cui cōparabo te. typice loquitur eccleſie. filia eccleſia hieruſalem celeſtis. cui adequabo te. nulli ſubaudi. et conſolabor: ideſt cuius caſus comparatione cōſolabor te filia virgo ſion, eccleſia ſpeculatiua, magna eſt enim ſicut mare ſine quiete: tempeſtate plena / contritio tua. ruina diſſipatio. Eſa. lix. Uaſtitas et contritio in vijs eorum ⁊c. quis medebitur tui. aut rarus: aut nullus. ¶ Iterū cui cōparabo. hiſtorice nulli dubium eſt ꝙ quāto iudea gens ceteris precellebat glorioſior: tanto peccatis exigentibus illis modo eſt inferior. Allegorice ſicut iudea ceteris regnis glorioſior: ita eccleſia omniū martyrum mater. vn̄ Maximinus. Fides catholica mater martyrij eſt et filia. pſ. xliiij. Audi filia celeſtis patris. ſummi regis ſponſa. Oſee. ij. pre omnibus eſt glorioſa. huiꝰ iuſtificatio ex ſolo deo eſt. ad Titū. iij. vt iuſtificati gratia ipſiꝰ. et ex omnibus fidelibus vna eccleſia. xxiiij. q. j. loquit. ⁊ c. quoniā. ⁊ vnum chriſti corpus cum capite ſuo. ad Coll. j. xxiiij. q. iij. pro mēbris. ex de ſacra vnc. c. j. §. ſed et ieſus. fide et charitate coniungitur. ⁊ ſicut ex omnibus eſt vna ciuitas glorioſa: de qua dicitur in pſ. lxxxvj. Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei: Ita vna eſt illa que in babylonia a chriſto fornicans degenerat. de qua pſ. xxv. Odiui eccleſiam malig[illegible]tiū. cuius caput diabolus. qui eſt ſm̄ Aug. caput omn[illegible] iniquorū. de qua propheta lugens ait. Cui cōparabo te ⁊c. Sicut enim illa glorioſior eſt omnibus q̄ ad brauium ſupne vocationis peruenit: ita nulli cōparanda eſt ignominia eiꝰ qui cecidit. Iſta eſt illa babylon magna mater fornicationum et abominationum terre: que et vocatur magna meretrix: que ſedet ſuper aquas multas delectationum carnalium: cum qua fornicati ſunt reges terre. inebriati ſunt qui inhabitant terram de vino proſtitutionis eius. hec eſt etiam illa mulier: id eſt vita carnalis: que ſedet ſuper beſtiam coccineam plenam nominibus blaſphemie: et que erat circūdata purpura et coccino et inaurato auro et lapide precioſo et margaritis: habens poculum aureum in manu ſua plenum abominatione et immunditia fornicationis eiꝰ. Apocal. xvij. Hec etiā eccleſia carnalis et malignātium eſt illa babylon: de qua. Apoca. xiiij. cecidit babylon illa magna que a vino ire fornicationis ſue potauit omnes gentes. Nunc autem quia de tanto dignitatis culmine: immo deitatis altitudine: ad tantā miſerie profunditatē: imo in beluinam. i. beſtialē ignobilitatē / proiecit ſe iſta babylon ꝓpheta vel corpus electorū dei / ait. Cui cōparabo te: quaſi non inuenit tibi digna cōparatio vel aſſimilatio vel exequatio: vbi nec ſpecies: nec forma inuenit. tota es informis. tota es horribilis. totā te ruina et cōtritio deuaſtauit. ad nō eſſe tendis: Neſcio an poſſis reuocari. q. d. cui cōparabo talē eccleſiā a ſponſo derelictam: vnde ſequit. Quis medebitur. ac ſi dicat nullus medebit: niſi ad deum redeas: a quo receſſeras. quaſi nō eſt qui faciat bonum: nō eſt vſq͂ ad vnū. pſ. xiij. ⁊ lij. ¶ H Num. Prophete tui viderūt tibi falſa ⁊c. ꝓphete falſi quaſi ꝓmiſſionē annūtiantes. falſa bona ſcʒ nō vera. non aperiebāt tibi iniquitatē tuā. ſcʒ quam videbant: et erunt qui beatificant ꝑpl[illegible] iſtum ſeducentes: ⁊ q̄ beatificant p̄cipitati. Eſa. ix. vt te ad penitētiā ꝓuocarēt: penas futuras p̄dicando. Uiderūt autē tibi aſſumptiōes falſas. i. magna ⁊ criminalia pctā: ⁊ eiectiōes eijcienda q̄ſi cōtēnenda dicentes. que omnia pro ſuo lucro faciunt: ſicut adulatores molientes ſermones et vendētes oleū. et ipſi ſunt iacula. pſ. liiij. ¶ Prophete tui. Greg. in. xv. c. ſui paſtoralis. Prophete in ſacro eloquio / nōnūq͂ doctores vocant: qui dum fugitiua eſſe p̄ſentia indicāt: que vētura ſunt manifeſtant: q̄s diuinꝰ ſermo falſa videre redarguit: q: dū culpas corripere metuūt in[illegible]ſſum delinquētibꝰ ꝓmiſſa ſecuritate blandiūtur. q̄ iniquitatē peccantium nequaq͂ aperiūt. qui ab increpationis voce cōticeſcunt. Clauis quippe apertionis eſt ſermo correctionis: q: increpādo culpā detegit: quā ſepe neſcit ipſe etiā q̄ ꝑpetrauit. xliij. di. ſit rector. iuxta ꝑn. Item Hormiſda papa. l. diſt. ſiquis diaconus. Uere dico q: illi ipſi quibus quū ꝑiculoſa ⁊ falſa miſericordia indulgere videmur: quū an̄ tribunal chriſti pro tantis peccatis damnādi aduenerint: contra nos cauſaꝝ dicturi ſunt dicētes ꝙ dū aut durā aſꝑitatē lingue

co:ū expauim⁹:aut falſa blādimēta et periculoſas adula
tiones ipſo:ū libenter accepimus:in eiſdē ꝑmanere pctis
eis inutiliter indulgem⁹. Iſti ſunt illi de quibus dicit̄ per
Ezech.xiij. Ve vobis q̄ cōſuūt puluillos ſub oī cubito ma
nus:et faciūt ceruicalia ſub capite vniuerſe etatis. Quod
exponēs Grego.in mo:alib⁹ ait. Ad hocq̄ppe puluillus
ſub cubito:vel ceruical ſub capite iacentis ponit̄:vt molli
ter quieſcat̄. quiſquis ergo male agentib⁹ adulatur:ꝛ pul
uillū ſub cubito:vel ceruical ſub capite iacentis ponit: vt
qui co:ripi debuerat ex culpa:in ea fultus laudib⁹ molli/
ter quieſcat. put hec habentur.xlvj.di.ſunt nōnulli. Item
Ezechi.xiij.c. Ipſe eñ edificabat parietē:illi aūt liniebāt
eam.vbi Grego.in mo:alibus. Parietis noie peccati du/
ritia deſignat̄.edificare ergo parietē eſt contra ſe quēpiā
obſtacula cōſtruere.ſed parietē liniūt:qui pctā perpetrāti
bus adulant̄.h̄ legunt̄.xlvj.di.ſunt nōnulli.pš.cxl. Oleū
aūt pctō:is non impinguet caput meum. Oleū ſm Aug.
adulatio eſt et falſa laus.vendūt oleum oēs adulato:es.
De iſtis malis ꝓphetis Hiere.v. Propheten fuerūt in vē
tum locuti.ꝛ in fi.c. Prophete ꝓphetabūt mēdaciū:ꝛ ſa
cerdotes applaudebāt manib⁹ ſuis:et populus me⁹ dile/
xit talia.q̄d ergo fiet in nouiſſimo eius? ❡ Item allego.
miſta hiſto:ie ſm Paſcaſiū.ꝓphete tui ꝛc.habuit hieruſlm
pſeudo ꝓphetas.habet eccleſia hereticos ꝛ ſchiſmaticos
docto:es prauos q̄ liniūt abſq̄ tēperamēto charitatis ꝛ
doloſis argumētationib⁹ vel falſis opinionib⁹ ſubuertūt
co:da ſimpliciū a veritate recte fidei ꝛ ſtatu boni opis.vñ
Petrus ait.ij.Pet.ij. Fuerūt pſeudo ꝓphete in pplo:ſi/
cut ꝛ in nobis erunt magiſtri mēdaces ꝛc. Nec dubiū q̄m
culpa magiſtro:ū ꝛ ſacerdotū ruina ſit pplis. docēt enim
falſa ꝛ ſtulta quaſi viderint viſionē:et ppli palpāt iniqui
tatē.multa etiā que docēt verbis/malis deſtruūt exēplis.
j.q.j.nō q̄les.vt meretrix q̄ vigilās filiū lactauit:do:miēs
opp:eſſit.iij.Reg.iij.hi faciunt oia cauſa lucri. ❡ Iſti fal
ſi ꝓphete quādo afflictionē populi vidēt/et imminentia
delicto:ū ſupplicia/falſis cōſolationibus leuigant:ſed ve
illis qui dicūt malū bonum.Eſa.v.xj.q.iij.ſiquis hoiem.ꝛ
c.ve qui dicitis.et viuificant aias q̄ non viuūt.Ezechi.xiij.
xj.q.iij.Plerūq̄.vñ Iſido:us.q̄ defendit aliū delinquentē
maledictus erit apud deū ꝛ hoies.xj.q.iij.q̄ peccantibus.
❡ Iſti ſunt p:ophete qui liniūt pctō:es:de q̄bus Ezechi.
xiij.ad fi.ibi. Prophete autē liniebāt eos abſq̄ tēperamē
to vidētes vana et diuinātes eis mēdacia.et Ezechi.in fi.
ibi:Cū tibi viderētvana als vacua ꝛ diuinarent̄ mēdacia.
Tota ſcriptura maxime ꝓphetarū ſemꝑ inuehit ſe cōtra
docto:es et recto:es eccleſie et ſynagoge. vnde Hiere.v.
ibi. Ibo igit̄ ad optimates:et loquar eis. Ipſi eñ cogno/
uerūt viam dñi:Et ecce magis hi ſimul cōfregerūt iugū:
ruperunt vincula. Idcirco percuſſit eos leo de ſilua ꝛc.
Mali etiā docto:es in eccleſia hoc leuigant.illud grauāt
xj.q.iij.plerumq̄.ſua leuio:a putant:aliena grauio:a ex
amo:e et ideo carnali. Occecat̄ in eis iudiciū rationis.xj.
q.iij.quatuo:.a talib⁹ p:ophetis dicit dñs attendendum
Mat.vij. Attendite a falſis ꝓphetis.i. caute conſidera/
te.dicit Chryſ.q: firma tutela ſalutis eſt ſcire quē fugias.

Falſi ꝓ/phete tres ſpi/rit⁹ imū/dos rep/ſentant.

❡ Iuxta tropologiā/falſi ꝓphete ſunt tres ſpūs immūdi
qui exeūt de o:e draconis.ꝛ de o:e beſtie ꝛ de o:e pſeudo
ꝓphete.de quib⁹ Apocal.xv. Spūs draconis.i.diaboli/q̄
aias deuo:at.j.q.i.nulli. Tētans de hono:e ait.aſcende
ad ꝑlationē quia ſufficiens es ad regendum.ꝛ ꝓphetat
q̄ multas animas lucraberis:ſ; ſpūs mendax eſt dicens.
aſcēde in ramoth galaād.iij.Reg.xxij. Ramoth interp:e
tatur excelſum ſignū:et ſignificat dignitatē cui⁹ appetit⁹
eſt certū ſignū rep:obationis.xl.di.qui p:imatū.j.q.j.pn/
cipatus.et.c.nullus itaq̄.viij.q.j.in ſcripturis.j.q.vj.ſi/
cut is.galaad interpat̄ trāſmigrātes teſtes.q:ibi fit trāſ
migratio de bonitate in iniquitatē.pš.x. Tranſmigra in
montem ſicut paſſer. Vt apparet in ſaule qui ante regnū
fuit humilis.poſt ſuperbus.j.Reg.xv. Grego. Superbus
totiens ad culpam apoſtaſie dilabitur; quotiens p:eeſſe

hominibus delectat̄. Chryſo. O p:elate tanto igni ſum/
mittis caput tuū? Miro: ſiquem ſaluari cōtigerit de his
qui ꝑncipant̄ in tantis ruinis.ꝛ tanta pigritia video cur
rentes:ꝛ ſponte ſe ꝓijcientes in pericula. Unde inuenit̄
de quodam p:io:e clareuallenſi/Gaufrido noie.q̄ quum
electus eſſet in epiſcopū to:nacen̄.ꝛ ab Eugenio papa et
abbate ſuo ſancto Bern̄.cogeretur ad recipiendum:ipſe
ꝓſtratus ad pedes abbatis et clerico:ū qui eum elegerāt
in modū crucis ait: Monachus fugitiu⁹ ſi me eijcis eſſe
potero:epiſcopus vero nū q̄. Poſtmodū aūt labo:ātin
extremis/quidā monachus ei charus ait. Chare mi quia
co:po:e ſeparamur: rogo te vt ſi potes ſalua voluntate
dei:ſtatū tuū mihi poſt mo:tem reueles. Cui o:anti poſt
mo:tem eius co:am altari apparuit Gaufridus in viſio/
ne dicēs:Ecce adſum gaufridus frater tuus. Cui ille.cha
re mi quomodo eſt tibi? Cui ille. Bene. Sed reuelatū eſt
mihi a ſancta trinitate/q̄ ſi fuiſſe; de numero epiſcopo:;
fuiſſem de numero rep:obo:ū. Nō p:opterea dicendū eſt
q̄ omnes dānent̄ epiſcopi:q: multi ſancti fuerūt ꝛ erūt
xl.diſt.ante oia.ij.q.vij nō omnes. Adde hic quod ſcripſi
s.p:ima pte in ar.lxij.v̄.habet ꝛ cupido glo:ie.ꝛ.j.in.t.ar.
in.§.poſtq̄.p:ope fi.et.j.in.§. expeditis.in ar.lxxiiij.in.§.
tertia. ❡ Spiritus cupiditatis egrediēs de o:e beſtie.i.
mundi/qui amato:es ſuos deuo:at.quia inimicos dei cō
ſtituit. Iaco.iiij.xxiiij.q.iiij.§.et his.dicit ad co: hominis:
Acquire vt des filijs et pauperibus.quia redemptio ani/
me viri diuitie ſue. P:ouerb.xiiij.ſ; dñs.Hiere.xxiij.Pro
phetauit in noie meo mendacium.i.ſub p:etextu pietatis
dicentes:ſomniaui ſomniaui:q: tempo:alia mendacia et
quaſi ſomnia ſunt. Eccli.xxxiiij. Multos errare fecerunt
ſomnia:et exciderūt ſperātes in illis. Quia dicit̄ Luc.xij.
Stulte hac nocte animā tuam repetent a te:que autē pa
raſti cui⁹ erūt? ❡ I Spūs voluptatis egrediēs a pſeu
do ꝓpheta ſc; carne q̄ nobis quotidie neceſſitates ſuas
p:onuntiat dicit:Rationabile ſit obſequiū tuum. Rom.
xij.Et nemo vnq̄ carnem ſuam odio habuit.xiij.q.ij.non
exiſtimem⁹. Eſa.lviij.ibi. Carnem tuā ne deſpexeris.expſ
ſum ad Ephe.v. Comede ꝛ bibe ꝛ epulare. Iſte eſt ſocer
leuite:de quo dicit̄ Iudic.xix.q̄ vir ſecutus eſt vxo:ē ſuā
ſc; carnalē concupiſcētiā cōtra illud Eccli.xviij. Poſt con
cupiſcētias tuas non eas.ꝛ.j. Si pſtes aie tue cōcupiſcen
tias ei⁹:faciet te in gaudiū inimicis tuis. q: in labijs ſuis
indulcat inimicus:ꝛ in co:de ſuo inſidiat̄.Eccli.xij.vt ſub/
uertat te in foueam. q: ſicut ait Grego. ſuper illud Gen.
xxxiiij.triſtē blanditijs deliniunt. Quādoq̄ facit attende
re alio:ū grauio:a peccata:vt vel nullum vel paruum ap
pareat ei peccatum ſuum:et inde venit temeraria pecca
di audacia. Qñq̄ facit attendere penitētie acerbitatē et
inde o:it̄ diffidentia. Aliqñ facit cogitare de multitudine
miſerico:die dei:ꝛ inde venit falſa ſpes venie. Aliqñ fa
cit cogitare iuuētutē peccātis dicēs:poteris penitere in ſe
nectute.ꝛ inde exit ſtulta ſecuritas. Sed falſus ꝓpheta
eſt:q: hō eſt ſpūs vadēs ꝛ nō rediens.pš.lxxvij. q: poſtq̄
ſpōte cadit:nullo mō poteſt reſurgere niſi gr̄a releuet̄.ſed
pondere ſuo de peccato in pctm̄ demergit̄ vſq̄ in abyſſum
ſine fundo.i.in ꝓfundū peccato; ſine eſtimatione niſi mi
ſerico:dia dei retineat̄.ideo pctm̄ cōparat̄ puteo ſine fun
do. Iob.xxxvj. Saluabit te de o:e anguſto latiſſime:et nō
habēti; fundamētū ſubter ſe.pš.lxviij. Neq̄ abſo:beat me
ꝓfundū:neq̄ v:.ſuꝑ me pu.os ſuū.qd̄ Aug⁹.exponēs ait:
Puteus eſt p:ofunditas humane iniq̇tatis:in quā ſi ceci
deris:non claudet ſuꝑ te puteus os ſuū:ſi tu non claudis
os tuum.de pe.diſt.j.§.ex his itaq̄.ad fi.v̄. hinc chriſtus.
❡ Samech. Plauſerūt ꝛc.p̄res cōdolētes ſuꝑ manibus
oēs trāſeuntes ꝑ viā:ſibilauerunt et mouerunt.cōpatien
tes affectu.capita ſua mentem.ex̄ de ſacra vnc.c.j.v̄.per
caput ſuū.ſuꝑ filiam hieruſlm eccleſiā vel aiam que tā ſubi
to de tanta glo:ia co:ruit. Heccine eſt v:bs. Eſaie.xxvj.
Vrbs fo:titudinis noſtre ſion.pš.lxxxvj. Glo:ioſa dicta
ſunt de te ciui.dei.dicentes perfecti deco:is. Pulchra eſt

decoꝛa filia hieruſm. Cañ.vj. Eccleſia i pͥncipio ⁊ nūc in ſan
ctis decoꝛa virtutibꝰ eccl̄ia ſctā. de tali pulchꝛitudine de
pe.di.ij.§.romanos.c.pͥnceps.⁊.c.illa anima. Canti.j. Ec
ce tu pulchꝛa ⁊c.et.c.ij.ibi: Foꝛmoſa mea. ⁊ ibi: Specioſa
mea.⁊ ibi. Et facies tua decoꝛa. ⁊ Cāti.iiij.in pͥnci. Q̄ pul
chꝛa es amica mea. ⁊ ibi. Q̄ pulchꝛe ſunt māmetue. ⁊ ibi:
Pulchꝛioꝛa ſunt vbera tua vino. et Canti.vj. Pulchꝛa es
amica mea ſuauis ⁊ decoꝛa ſicut hieruſ. ⁊ ibi: Pulchꝛa vt
luna.et.Cāti.vij. Q̄ pulchꝛi ſunt greſſus tui ⁊c.et ibi. Q̄
pulchꝛa es et q̄ decoꝛa chariſſima in delitijs. q̄ oīa de pul
chꝛitudine virtuali eccl̄ie allegoꝛice intelligunt. Gaudiū
vniuerſe eccleſie terre. gaudiū iſtud eſt in ſpū ſancto. ad
Rom.xiiij.ibi. Gaudiū in ſpū ſancto. quū ſunt mēbꝛa ec
cleſie virtuoſa. Eſa.lxj. Gaudens de collatis.i. virtutibꝰ.
gaudebo de bonis opibus. ⁊ exultabit anima mea in deo
meo. quia gaudiū hoc ſpūale eſt: non carnale. Unde autē
gaudeat oſtēdit Yſid. quū ait: q: induit me veſtimētis ſa
lutis/quantū ad grām intus oꝛnantē aīam ⁊ decoꝛantē. ⁊
indumento iuſtitie circūdedit me/quātū ad bonā opatio
nē exterius munientē ⁊ cōponentē. vñ Pꝛouerb.vlt. Foꝛ
titudo et decoꝛ indumentū eius. ¶ Iterū plauſerunt ⁊c.
Paſcaſius hiſtoꝛice allegoꝛice ⁊ moꝛaliter. aliqui ſup ſy
nagogā vel eccleſiā vel aīam hoc interpꝛetātes/ plaudē
tes manibꝰ inimicos eſſe dixerūt ex irriſione ſcꝫ ⁊ gaudio
inſultātes. Sed nos ecōtrario dicimꝰ ſctōs patres ⁊ ami
cos zelo charitatis affectos. hi quū eccleſiam vel aīam ꝓ
iectā in peccatis eſſe cognoſcūt: pͥmo plaudūt manus ad
inuicē: ſicut facere cōſueuerūt dolētes. plaudūt manibus
non ridentis: ſed dolētis affectu: q: de tanto culmine ſan
ctitatis ſicut fuit in pͥncipio/et per lōga tēpoꝛa eccleſia vel
anima/ꝓlapſa ad tantā ꝑuenit fidei diminute et virtutū
ruinā. Hi patres vere tranſeūtes ſunt per viā: ſicut dictū
eſt ſupꝛa in pͥmo.c.ibi. O vos oēs q̄ trāſitis per viā. nō ho
ſtes eccleſie: qui viam pacis nō cognouerūt: vt ait. pſ̄.xiij.
ſed aberrātes ⁊ tumultuātes ad ima coꝛruūt ⁊ errāt. vñ
et errare fecit eos in inuio ⁊ non invia. pſ̄.cvj. Sibilaue
rūt et mouerūt capita ſua. Solet motus capitis vel ma
nuū et ſibilus diuerſos ſignificare affectus dolētis: ſicut
et plaudentis. vnde ſequit̄: Hęccine ⁊c. non hoſtes eccle
ſie putant eā eſſe ꝑfecti decoꝛis aut gau. vniuerſe ter. ſed
ſoli ſancti ⁊ amici: qui quanto gloꝛioſioꝛē et pulchꝛioꝛē ſi
de ⁊ moꝛibꝰ videbāt: tāto admirātur et lugent: quū in ma
nibus hoſtiū viſibiliū paganoꝛū ⁊ ſchiſmaticoꝛū ⁊ inuiſi
biliū ſcꝫ demonū/deiectā in peccatis ⁊ diminutā in ꝓpꝛiis
fidelibus vidēt. ſed q: gemitū ſanctoꝛū ſup eā ꝓpheta et
ipſe gemēs exhibuit: inimicoꝝ gaudiū ⁊ inſultationē ſub
ijcit dicēs: Apuerūt ſup te os ſuū ⁊c. ¶ Avn. Aperuerūt.
accuſantes. pſ̄.cviij. Deꝰ laudē meā ne tacueris. q: os pec.
et os do. ſup me apꝛtū eſt. ſup te os ſuū oēs inimici tui here
tici/ſchiſmatici/demones ſibilauerūt quaſi ſerpentes. et
fremuerunt quaſi leo deuoꝛare cupiens. iij.q.j. nulli. denti
bus ſuis. pſ̄.lvj. filij hoīm dētes eoꝛum arma ⁊ ſagitte. de
pe.di.j. periculoſe. ⁊ dixerūt: deuoꝛabimꝰ eā. q: ablato dei
auxilio/eccleſiā deuoꝛare poſſumus in ſanguine pctōꝝ cō
culcatā. ¶ Aperuerūt ⁊c. Paſcaſius. hoc quoqꝫ hiſtoꝛice.
allegoꝛi. et moꝛaliter exponimus: q: parū differt. ꝓpheta
afficit̄. vel q: amici gemunt ꝓ eccleſia vel anima. vel quia
inimici inſultāt ſi qua ꝓſternitur vnde aperuerunt ⁊c.
Inimici os aperiūt. ſicut etiā dicit pſ̄.xxj. Aperuerūt ſup
me os ſuum ⁊c. quū q̄d accuſent inueniūt: aliter tenēt os
clauſum ꝯtra eccleſiā deiectā vel delinquētē. vel animam
pctōꝝ ſanguine cōculcatā. Quotidie venant̄ q̄d accuſan
do obijciāt. Unde de quodā legit̄/q̄ ſic allegabat diabo
lus ꝯtra eū. volui ipm incitare ad gulā: ſed ipſe anticipa
bat meā cautelā. Uolui inflāmare ad luxuriā: ſed ipſe ꝑue
niebat ſuggeſtionē. Uolui fallere ꝑ auaritiā: ſed ipſe erat
ipſa auaritia. Unde q̄d dicit̄ Luce.xix. Circūdabūt te. mo
raliter. ſic demones circūdant aīam/q̄n eductā de coꝛpe
ad ſocietatem ſue damnationis trahūt. eiqꝫ oīa mala que
geſſit replicant. Unde et quomodo aperient os ſuū con
tra nos in die iudicij accuſando/ait Aug. ſic dicēs. Pꝛeſto
tunc erit diabolus recitās verba ꝓfeſſionis: et obijciēs no
bis omnia quecūqꝫ fecerimus: et in quo loco: et in qua ho
ra peccauimus. ⁊ quid boni tūc facere debuimus. Dictu
rus nāqꝫ eſt ille aduerſarius. Equiſſime iudex iudica iſtū
meū eſſe ob culpā: qui tuus noluit eſſe per gratiā. tuus ꝑ
naturā: meus per miſeriam. tuus ob paſſionem: meus ob
ſuaſionē ⁊c. Heu heu poterit ne talis aperire os qui talis
inueniret̄: vt iuſte cū diabolo deputetur: nō: quia obmute
ſcet. Mat.xxij. Felix ſi cui obijciūtur culpe: laudes e regio
ne ad iſtūt que culpas repellūt. vnde. pſ̄.cviij. deus lau
dē meā ⁊c. ſequit̄ q: os peccatoꝛis ⁊ os do. ſuper me ap
tum eſt. Sibilauerūt vt ſerpētes. fremuerūt dentibꝰ ſuis
vt leones ad deuoꝛandū rugiētes. Sicut em̄ boni chari
tate cōpuncti/ſtupoꝛe permoti ſibilant: ⁊ caput agitāt: ita
irridētes quū quelibet coꝛruentem viderint: ſibilant: fre
mūt ſubſannant et derident. vñ Augꝰ. in. pſ̄.xxxiiij. Quū
fuiſſet miſerendū irrident impij: vnde dolent pij. v.q.v.§.
ſed aliud. vnde ſequitur. Iſta eſt dies quam expectaba
mus: inuenimus ⁊ vidimus. illam diē que eſt dies ire ca
lamitatis ⁊ miſerie. Sopho.j. Semper hoſtes expectant
qua liceat eis vel cuiuſcūqꝫ animā: vel totā eccleſiā deuo
rare. ſed hoc non poteſt fieri: niſi peccatis exigentibus: et
in parte eccleſie non in tota. q: ſemper ſunt ſancti in eccle
ſia: in quibus ipſa dicit̄ eſſe ſine macula et ſine ruga. xxj.
diſt. Cuius. vbi de hoc. ⁊ de con. diſt. iiij. q̄ris a me. ꝟ. offerū
tur. ibi: Tota ergo hec ſancta mater eccleſia: que in ſctis
ſuis eſt ⁊c. Et iuſto iudicio dei permiſſum fuerit. ſicut ⁊ ter
rene hieruſm accidit. ad hoc. lvj. di. ſi gens. vnde addit. fe
cit dñs ⁊c. ¶ Phe. Fecit dominus. tandē que cogitauit.
diu expectauit tribuens ſpacium penitendi et expectat.
Rom.ix. Suſtinuit in multa patiētia vaſa ire apta in inte
ritu. Rom.ij. Ignoꝛas q̄m benignitas dei ad penitentiā
te adducit: et Sap.xj. diſſimulans peccata hominū ꝓpter
penitētiam. Bern. Pꝛopter hoc diſſimulat: vt cōmendet
patientiam ſuam: vt impleat electionē ſuam: vt cōfirmet
charitatem ſuam. Cōpleuit opere ſermonem ſuum nō ho
minis: quē p̄ceperat eterna pꝛeſcientia: vel lōge ante per
pꝛopheтam. ad Heb.j. in pꝛin. A diebus antiquis. Deſtru
xit ne habeat ſemper voluntatem peccandi. de pe. diſt.j.
voluiſſent. ſub.§. quod aūt. Non pepercit. quia non fuit
emendatum delictū. de pe. diſt.j. nouit deus. ſub.§. ex his
omnibus. ⁊.c. vide benignū. vnde Augꝰ. ſuper. pſ̄. lxxxiiij.
q.d. deus: parcamus huic: quia iam non parcit ſibi. igno
ſcamus quia agnoſcit. de pe. diſt.j. quis aliquando. ſub.§.
quecūqꝫ. Non pepercit. gloſ. quia tu tibi parcere noluiſti.
Sed niſi dominus edifi. do. in va. labo. qui edificāt eam.
pſ̄.cxxvj. Et letificauit ſuper te inimicum: ideſt letificari
permiſit pꝛopter peccata. Et exaltauit: id eſt exaltari per
miſit. Coꝛnu. potentiam. hoſtiū tuoꝛum. viſibilium ⁊ inui
ſibilium. ¶ Iterum fecit ⁊c. Sicut inimici coꝛpoꝛei cōtra
hieruſalem hic fecerunt: ſic ſpirituales nequitie et mini
ſtri antiqui hoſtis contra eccleſiā faciūt quādo deo iuſte
inimicos flagellante: ſibi traditam penis et doloꝛibus af
fligunt. hoc tamen de his dicitur/qui intra eccleſiam eſſe
videbantur: non de iſta de qua dicitur Mat.xvj.⁊.xix.di.
ita dominus. Et poꝛte: ideſt vitia et hereſes/inferi nō pꝛe
ualebūt aduerſus eam. quod ibi exponitur. Et dixi ſupꝛa
in pꝛima parte iſtius operis in. lv. ar.§. ad oſtendendum.
ꝟ. item hilarius. cum. ꝟ. ſe. Sed de quibuſdam dicitur. A
nobis exierunt: ſed ex nobis non erant. j. Joan. ij. de pe.
diſt. iiij. ſi ex bono. Coꝛnu hoſtium exaltatur quum eccle
ſia infirmatur. Habēt etiam carnales intra eccleſiam hic
diem ſuam que trāſitoꝛijs fruitur bonis: ſed eterna reſtat
damnatio in die aliena: in qua ꝓ iniq̄tatibꝰ ſuis cruciabit̄
quiſqꝫ penis eternis. tunc que ad pacem ſunt in amaritu
dine erunt. hec ſunt abſcondita nūc ab oculis pctōꝝ faſci
natoꝛū: vt dicit dñs Luc.xix. Facit ergo ſubito dñs/q̄ diu
expectās deliberauit: i iuſtitie ſeueritate vt deſtruat pctō
rē et tradat hoſtibus diripiendū; a quoꝝ iugo ſe eruere

noluit. ¶ Sade. Clamauit intētione cor eorū/hoſtiū.i.cōtra dn̄m. ſup muros filie ſion.eccleſie vel aie. Deduc. vox Hiere. ad hierl'm. Deduc quaſi torrētem.pſ̄.cxviij. Exitus aquarū deduxerūt oculi mei. Lachrymas/diuina inſpiratione nō humana volūtate infuſas.pſ̄.cxlvij. Flabit ſpiritus ei᷒ τ fluēt aq̄ lachrymas. Per diē/in pſperis.τ noctē in aduerſis. Nō des requiē tibi:neq̄ taceat pupilla oculi tui cōpūctio rōnis nō tēperat modū lachrymādi:q: tribulatio eccleſie exceſſiua eſt. ¶ Iterū clamauit. Clamāt magis intētione q̄ voce viſibiles aut inuiſibiles inimici. ſup muros filie ſion/eccl'ie vel aie quū poteſtatē qua eis dominātur:nō diuino iudicio:ſ; potētie ſue adſcribūt. Clamāt aūt ɔtra dn̄m:cui᷒ potētia q̄ſi murus ptegit,τ defendit. Quū vero ſuum auxiliū ſubtrahit: hoſtes ſuper muros eorū:quos opprimūt:clamare dicunť ɔtra deū: quū ſcȝ ſibi attrahūt/quicq̄d cōtra eos pn̄t:quos dei pus muniebat auxiliū:q̄ſi liberare nō poſſit. Talis em̄ oppreſſio venit de equitate iudicij:nō de impotētia ptegētis.lvj.di. ſi gens anglor̄.xxiij.q.v.§.hinc notandū. Hoc q̄ ppheta deplorat.vn̄ mox ad ipam hierl'm ſermonē cōuertit. Deduc q̄ſi torrentē lachrymas τc.pſ̄.cxxv. Cōuēte dn̄e cap. nr̄am ſicut torrēs in hauſtro. Torrēs nō ſemp vno eodēq̄ tpe defluit:ſ; ſicut inūdatio de celo cōfluit: ſic τ lachryme ſm̄ q̄ diuina inſpiratiōe τ cōpūctione cordis dn̄anť. Nemo quippe pōt ſua virtute vt torrentē lachrymas cōpunctiuas deducere. ſ; his verbis innuiť q̄ mēs τ oculi parati ſemp debēt eē τ lachrymas iuxta grāȝ diuine inſpiratiōis effundere:τ in pſperis.τ in aduerſis:nūq̄ q̄eſcere: vt nemo ſibi parcat dū viuit. nemo torpeat quaſi ſecuritate accepta/donec ad illā requiem pueniat:in q̄ abſterget deus oēm lachrymā ab oculis ſctōr̄. Apocal.vij.pſ̄.cxxv. Eūtes ibāt τ flebāt mit.ſe.ſua:veniētes aūt venient cū exul. port.ma.ſuos. ¶ Neq̄ taceat pu.ocu.tui. Pupilla oculi orat τ imperrat.cōpūcta inſpiratiōe diuina iſta tacere nō debet: donec his malis eccleſie deus finē imponat.τ oēm lachrymam abſtergat. Eſt aūt oculus interior q̄ ad deū ſtillat: vn̄ exterior cauſa lachrymať:τ tūc fluminis impetus letificat ciuita.dei.pſ̄.xlv.alioq̄n ſterilis eſt lachryma q: tacet pupilla. ¶ R Quū de᷒ in carne fleuerit: q̄s nō flebit?

Quinq̄es ſaluator noſter fleuit.

¶ Quinquies aūt dn̄s fleuiſſe legiť. Primo in die natiuitatis ſue. Nā q: pueri cōmunicant lachrymis τ vagitui:et ipſe ſili͛r pticipauit eiſdē. Sap.vij. Primā vocē ſimilē oibus emiſi plorans. Inde canit eccl'a: Vagit infans inter arcta ɔditus pſepia. Ber. Plorat em̄ chriſt᷒:ſ; nō ſicut ceteri pueri.in alijs ſenſus:in chriſto pualebat affect᷒. Alij lugēt ex paſſiōe:chriſt᷒ ex cōpaſſiōe. In iſto fletu inſtruit nos deflere miſeriā ɔditiōis humane: q: ſicut legiť Eccl'i.xl. Iugū graue ſup filios ade/a die exitus de vētre matris eorū vſq; in diē ſepulture in matrē oim. vn̄ dicit Gualfredus. Quē nō humiliet ɔcept᷒ impurus/τ lugubris ortus aut vn̄ ei gaudiū in vita ſua q̄ incipit a merore: naſciť ad laborē:terminat cū dolore.dura oino cōditio:quādoquidē nō eſt nobis excutere a ceruicib᷒ graue iugū/donec ingrediamur ſepulcrū.nec euadere huius vite laborē:niſi p mortis horrorē. Ex hoc iugo nobis iminet fames τ ſitis. ardor febriū.dolor viſcerū τ multiplicium egritudinū. Inde inſipiēter extolliť:impatiēter attrahiť: inde ſuccendiť ira:tabeſcit inuidia:ebrietate mergiť:crapula ſuffocať:inquinať luxuria:auaritia ſtimulať:inde voluptas illicit:curioſitas angit:timor ɔtrahit:meror cōſumit. Vn̄ ergo hec vita diligiť:in qua etiā q̄ cautiſſime gradiť:ſepiſſime labitur τ quaſſať.miſera ⁊ fugiēda vita q̄ ſic pcedit: ſic oriť: et ſic pgrediť τ ſic finiť. ¶ Secūdo fleuit in ſuſcitatiōe lazari. Ioā.xj. Et dicit ibi gloſ. flebat q: eū ſuſcitaturus erat ad erūnas ſeculi.et Hiero. Nō fleuit lazarū mortuū: ſ; re

Quatuor de cauſis ſaluator fleuit.

diuiuū/cōpatiens illi ad preſentis vite miſeriā reuerſuro. ¶ Quatuor aūt de cauſis fleuit tūc dn̄s. Primo ppter marie deuote ſue cōpaſſionē:q: vidit eam plorantem.nec mirū ſi fons pietatis prorūpit in lachrymas. vnde petrus Rauēnas. O vis.o potentia lachrymarū:que celi ac terre

dn̄m.eum qui angelorū et hoim letitia eſt ad lachrymandi humilitatē infirmitatēq̄ depoſuerūt. Lachryme ſunt q̄ ſamuelis ortū impetrauerūt.q̄ aperuerūt tobie oculos et a nuru eius demoniū excluſerūt. ipſe ſunt per quas petri negatio:τ marie magdalene crimina ſub vnius hore momēto deleta ſunt. Scd̄o ppter aſſumpte nature dedignationē. vnde Chryſo. Vide qm̄ naturā humanā circuinduit. Tertio propter noſtram inſtructionē: vt.j. ſtatim dicam. ¶ Quarto propter lazari reſuſcitationē.cauſa ſupra dicta eſt. In iſto autē fletu docet nos deflere mortem anime noſtre. Lazarus enim quatriduanus latens in monumento ligatus inſtitis: ſudario coopertus: lapide ſuperpoſito preſſus/ſignificat aiam in pctō mortuā: que iacet in ergaſtulo cōſciētie/ ligata vinculis pctōrum. Prouerb.v. Funib᷒ pctōr̄ ſuorū quiſq̄ cōſtringitur.opa deſiderio tēporalium. Iob.xv. Operuit faciem eius craſſitudo. vbi dicit Grego. in moralibus. Faciem craſſitudo operit:quū conſiderata rerū abundantia oculos mentis pmit.pſ̄.lxxij.operti ſunt iniqui.τ impie.ſua. Iacet etiam pſſa pondere obſtinationis. Iob.xxxviij. In ſimilitudine lapidis aque duranť.ppl'i ſcȝ.ex̄ de celē.miſ.cum marthe.§.verū. Quatuor dies ſunt petm̄ cogitatiōis/locutionis/opationis/τ praue cōſuetudinis. de pe.di.ij.ſicut trib᷒.a q̄b᷒ dn̄s reuocat dicēs Can̄.vj. reuertere reuertere ſunamitis.reuer.reuer.vt intu.te. ¶ Quinq̄ aūt feciſſe dn̄s legiť in ſuſcitatiōe ei᷒.infremuit:turbauit ſeipſum: lachrymatus eſt:patri gratias egit:τ magna voce clamauit. In quibus notanť.v.neceſſaria penitenti. Primū omniū debet fremere in cōtritione:quia offendit deum τ creatorē patrē/τ benefactorē et redemptorē ſuū. Prouer.xix. Sicut fremitus leonis:ita τ ira regis.quia ſicut ad fremitum leonis ſiſtunt gradus omnia aialia:ita ad cōpunctiones penitētis motus carnales. de hac cōtritione de pe.di.j.§. hoc idē.et a prin. diſtinctio.vſq; ibi: τ vſq; ad.§. econtra. et di.vlt.c.nullus. Secūdo turbari debet in cōfeſſione.vn̄ Eccl'i.xxx. Super omnē vocem turbabuntur viſcera eius. pſ̄.lix. Cōmouiſti terrā et cōturbaſti eam:ſana contritiones eius quia cōmota eſt. Tertio debet lachrymari in oratione.quia ſicut ait Aug᷒. Plerūq̄ hoc negotiuȝ plus gemitibus et fletu: q̄ ſermonibus agitur. de pe.diſtin.j. petrus.τ.c.lachryme. Quarto debet gratias agere per cordis deuotionē:ne tepeſcat a feruore conuerſionis.ſicut illi quibus ait Apoſtolus. Gala.iij. Quum ſpiritu ceperitis nunc carne conſu.de pe.di.ij. pennata. Quinto debet magna voce clamare:id eſt intenſo affectu ſeipſuȝ ad exercitia bonorum operum excitare dicens. Lazare veni foras/ad mundum qui in limbo es. Et autem dicit: Tollite lapidem:ideſt duritiā cordis.peccator debet tollere et facere cor molle. Ezechi.xxxvj. Auferam cor lapideū de carne veſtra. qd̄ quia frequēter per predicatores fit: dicit. tollite lapidem. Hiere.j. tollite de via lapides. ¶ Item quare chriſtus fremuit ſuper lazarum. Dicit Petrus Rauen. Fremuit ſpiritus vt caro reuiuiſcat. fremuit vita vt mors fugetur. fremuit indulgentia ne conſcientia contradicat. fremuit rurſus vt gemine/ſcilicet mētis et corporis demōſtret inſignia. Et etiam exclamauit/innuit q̄ magno clamore eccleſie opus eſt vt aliquis de tumulo praue conſuetudinis educatur.pſ̄.xc. Clamauit ad me τ ego exau.e. et iterum pſ̄.cxviij. Clamaui in toto corde. et iterum.xc. Clamauit ad me et ego exaudiā eum. vbi dicit Bern. In dei auribus deſiderium vehemens clamor magnus. Remiſſa vero intentio vox ſummiſſa. dulcis lex que meritum exauditionis in clamore poſuit poſtulantis. ¶ Tertio fleuit ſuper hieruſalem. Luc.xix. vbi Gualfredus. O dignatio.o compaſſio ſaluatoris/q̄ lapidum cor et vere ferreū pectus:quod non his lachrymis emollitur. Ve mihi quē nec peccati cōſideratio. nec alieni compaſſio periculi mouet ad lachrymas. Ve etiā duro cordi qd̄ ad ruinā inimici:vel forte innocentis cuiuſq̄ letať. Benignus deus ſuper inimicos τ iniquos ſuo giturs ſcelere lachrymatur.

et ꝙ abundanter ꝓrumpat in lachrymas verborū interciſio manifeſtat. In quo docet nos ꝺ flere mala prauitatis aliene. vnde Ezechi.ix. dicit ꝙ dñs precepit ſex viris ad interficiendū paratis trāſire ꝑ mediā ciuitatē hierlm et interficere oēm virū ſuper quē non inuenirēt thau: qḋ erat ſignū gementiū ⁊ dolentiū ſuper cunctis abominationib⁹ que fiebāt in medio eius. Ex quo datur intelligi ꝙ qui ꝓ alienis pctis non dolet: ſpūaliter interficit. pſ. cxviij. vidi ꝑuaricātes ⁊ tabeſcebam. Ezechie.iij. Manſi ſeptem diebus merens in medio eoꝝ. ¶ Quarto fleuit poſt cenam nocte qua tradebat: qñ orauit in mōte oliueti fundēs in ſero lachrymas ſanguineas. qui in craſtino erat ſanguinē largius effuſur⁹. ſicut ait gloſ. ſ. Thre.c.iij. Diuiſiones aquarum deduxit oculus meus. vñ Luc.xxij. factus eſt ſudor eius ſicut gutte ſanguinis decurrentis in terrā. Ubi Bern. O ſudor precioſe: o ſignum ſalutis humane. attēdite miſeri amatores carnis: inimici crucis qui in delitijs veſtra corpora enutritis: ſi tātū laborauit in oratione: quātum in paſſione. ¶ In hoc quarto fletu docet nos flere cōtra horrorē gehenne. Jaco.iiij. Miſeri eſtote. lugete ⁊ plorate. riſus veſter in luctū cōuertat: et gaudiū in merorē. Bern. Contremiſco a dentibus beſtie infernalis. pſ. lxxiij. ne tradas beſtijs aiam cōfi. ⁊c. a vētre inferi. a rugientib⁹ ꝑparatis ad eſcā. Eccli.li. Horreo vermē rodentē. Mar.ix. Eſa.lxvi. g. Ignem torrentē. Mat. xx. fumū ⁊ vaporē. Johel.ij. Apocal.ix. ſulphur et ſpiritum procellarū. pſ. cxlviij. Horreo tenebras exteriores. Lu.xiij. Mat.viij. xiij. xxij. xxiiij. ⁊. xxv. Quis dabit capiti meo ⁊ oculis meis fontem lachrymarū: vt ꝑueniam fletibus fletum? Hiere.ix. ⁊ ſtridorem dentium. Matth.xxij. et pondus catenarum ꝑmentiū/ ſcȝ ignearum. Matth. xxij. ligatis manibus. ſtringentium: vrentium et nō conſumentiū. q: in diebus illis querent hoīes mortē: et non inuenient eam: ⁊ cupient mori: et fugiet mors ab eis. Apocal.ix. Heu heu mater mea: vt quid me genuiſti filiū doloris? Hiere.xx. in fi. filium amaritudinis ⁊ indignatiōis et plorationis eterne? Cur exceptus genibus? cur lactatus vberibus natus in cōbuſtionē? Job.iij. vt cib⁹ ignis. Eſa.xxxiij. ¶ Quinto fleuit in cruce beatā animā emiſſurus. vnde Heb.v. Preces et ſupplicationes: cum clamore valido et lachrymis offerens: exauditus eſt ꝓ ſua reuerentia. In quo docet nos flere pro dilatione patrie. ſicut pſ. xli. dicit: qñ veniaȝ ⁊ apparebo ante fa. do. fue. mi. lachryme mee pa. die ac no. dū dicit mi. quo. vbi eſt deus tuus. Ubi Richar. de ſancto victore. O quantus amor: quāta fiducia. amor pulchritudinis diuine. fiducia forme ꝓprie. Sciebat em̄ anima illa caſta/ q: omne genus ad ſimile ſuū cōuertitur. ſi enim ois homo ſimilem ſibi querit. Eccli.xiij. et deus ꝑfecto ſuam ſimilitudinem diligit. Uis et tu diligi a deo tuo? repara in te imaginē ⁊ ſimilitudinē ſuā: ⁊ cōcupiſcet rex decorē tuū. Lachryme vero ad modū balnei lauant aiam celeſtis regis cubiculum ingreſſurā. vnde ſequit. Ingrediar in taber. admi. vſq; ad do. dei. Quid eſt autē ſimile eſſe deo: quere de pe. di.ij. §. romanos. §. ſimile eſt. alſs eſt cap. ¶ Quidā patrū ait. Lachryma eſt ſanguis anime lauans ipam. ¶ Dicebat quidam frater: qro lachrymas et nō inuenio ⁊ cōturbor. Rñdit alter. lachryme terra ſunt promiſſionis: ad quā filij iſrl cum multo labore venerūt: quas qui habet prelium non ꝑuaſlet. ſic aūt de⁹ vult vt ſemꝑ anima tribulet ⁊ deſideret ingredi illā terrā ꝓmiſſionis. ¶ Uidēs quidā frater aliū ridentē dixit: pñti celo ⁊ terra totius vite nr̄e reddituri ſumus rationē: ⁊ tu rides. ſicut em̄ vmbrā corporis nr̄i vbiq; portam⁹: ita plāctū ⁊ cōpunctiones vbicūq; ſum⁹ relinquere nō debem⁹. ¶ Itē ait abbas pemē. luctus duplex beneficiū ē: q: nō tm̄ opat: ſȝ etiā ſeruat. ¶ Quū abbas pāmon mulierē mimā in ciuitate vidiſſet: plāxit ⁊ ait. duplici cauſa plāgo. vna ꝑditio illius mulieris: alia q: ego tātam curā nō habeo placēdi deo: quātam hȝ iſta placendi hoibus. ¶ Dixit climacus archimādrita mōtis ſynai.

luctus ſeu lachrymarū fons eſt maior poſt baptiſmū cōſtitut⁹. eo ꝙ ille quidē ab ingenitꝭ nobis ⁊ antea patratis malis eſt purgatori⁹. iſte vero poſtea patratorū. ⁊ illū q̄dē paruuli oēs ſuſcipiētes ſordidauim⁹. ꝑ hūc ſ̄do et illū repurgamur: q̄ niſi ex deo hoib⁹ benigne donatus eſſet: rari vero ⁊ difficulter inuenirent q̄ ſaluati fuiſſent. Idem timēt merorē demones: ſicut latrones canes. ad hūc nos vocauit in hac vita chriſtus. Mat.v. Beati q̄ lugent. nō ad nuptias. Idē nō cōuenit theologia lugētib⁹. Nam eorū luctū ſoluere naturaliter habet. nēpe ille ſuꝑ thronum quidem ſedenti magiſtraliter cōparat: iſte vero ſedēti in ſterq̄linio ⁊ ſacco. Idē cōpunctio ꝓprie eſt dolor aīe non elatus: nullā ſibi ipſi cōſolationē ꝑbens: ſolūq; ſuam reſolutionē imaginās oibus horis et conſolationē dei humiles cōſolantis ſicut aquā frigidā ſitiendo expectās. Iſid. Cōpunctio cordis eſt mentis humilitas exoriēs de recordatione peccati et timore iudicij. Idem climacus. Sicut ignis eſt ſtipule ꝯſumptiuus: ita ⁊ lachryme caſte omnis inquinamēti ſordis intellectualis ⁊ apparētis. ¶ Idē multis modis lachryme oriuntur. ex natura: ex deo: ex tribulatiōe cōtraria: ex laude ⁊ laudatis: ex vana gl̄ia: ex fornicatione: ex ebrietate: ex charitate: et memoria mortis. Uniuerſorū vero predictorū iſtorū lugentiū modos/ cū timore dei exercitantes et diſcernentes nr̄e reſolutionis lachrymas mūdas et ſine dolo adipiſcamur. Quicūq; in luctu inceſſabili ſm deū gradit: iſte feſtum diē agere quotidie non quieſcit. Qui vero corporaliter diē feſtū agere non deſiſtit: hunc luctus eternus ſuſcipiet in futurum.

¶ L Efficatia lachrymarū triplex. Primo: q: deum inebriāt. Eſa.xxiiij. Adipe victimarū tuarū. ſcȝ lachrymarū nō inebriaſti me. Scḋo deum pūgunt. Tob.iij. Tūc tobias igemuit. Gloſ. Oratio deū lenit: lachryma cogit. hec vngit: illa pūgit. Tertio quodāmō violentiā ingerūt. vñ ſuper illud. pſ. xxxviij. Auribus ꝑcipe lachrymas meas: ait Aug⁹. Uiolente ſunt in precibus lachryme. ¶ Soph. Cōſurge. a torpore negligētie ⁊ pctō. Rom.xiij. Hora eſt iā nos de ſomno ſurgere. Aug. Et ad illū redeamus: a q̄ peccādo receſſeramus. ibi eſſe noſtrum non habebit mortem. velle noſtrū/ nō habebit errorem. ibi amare noſtrū/ non habebit offenſionē. Hiere.vi. Surgite ⁊ aſcēdamus in nocte. ⁊ ꝑceſſit. ibi. Ue nobis: q: declinauit dies ⁊c. l. di. quidē. Lauda in nocte. i. in aduerſitate. multi ſunt ad modū cicade cātantes in eſtate ꝓſperitatis. pſ. xlviij. Cōfitebitur tibi quum benefeceris ei. ſilent in hyeme: vel nocte aduerſitatis. Contra quos Job.j. Si bona ſuſcepim⁹ de manu domini: mala autem quare non ſuſtineam⁹. In principio vigiliarum. ne in principio operis ſomnus irrepat deceptionis vigiliarum. pſ. cxviij. preuenerunt oculi mei ad te diluculo ⁊c. Effunde lachrymas cōpunctionis. ſicut aquam cor tuum calore dilectionis dei ante conſpectū dñi. Luc.j. In ſanctitate ⁊ iuſtitia corā ipſo ⁊c. Nō coram hoibus pro gloria tua. Leua ad eum manus tuas. opera tua que dant intellectum. pſ. lxxvij. et in intellectibus manuum ſuarum ⁊c. pro animabus paruulorū. fide ⁊ opere. magis em̄ fide et virtute non pereunt. de qua magnitudine virtuoſa Luc.j. Erit enim magnus coram domino. Matth.v. Qui ſic fecerit et docuerit: magnus vocabitur ⁊c. tuoꝝ. qui defecerūt fame verbi dei. viij. q.j. audacter. in fi. ⁊ ſiti charitatis. pſ. lxj. cucurri in ſiti. Joā.xix. Sitio. Quid? nr̄am fidem. nr̄am ſalutē. noſtrū gaudium. plus aiaꝝ nr̄aꝝ ꝙ corpoꝝ. minime cruciat⁹ tenet. Pereūt ſi ſic nō eſſent nō periſſent. in capite oim cōpitoꝝ. cōpitū triuium eſt. i. in ſuggeſtionib⁹ diaboli mūdi ⁊ carnis. qui ſunt tres hoſtes aīe ad perditionem eā ducentes. Uel illa tria de quibus. j. Joā.ij. Omne qḋ in mūdo eſt: cōcupiſcētia carnis eſt: cōcupiſcētia oculoꝝ: ⁊ ſuꝑbia vite. Cōcupiſcētia carnis ad voluptates. cōcupiſcētia oculorum ad opes. ſuꝑbia vite ad honores ptinet. Bern. Beſtia hec triformis non tantum aſcenſura eſt: quātum aſcēdit iam de abyſſo. os habet loquēs ingentia. ⁊ nominibus plena

Lachrymarū efficacia triplex.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

blaſphemie.totū pene genus humanū/tribus dictis co-
nibus ventilauit.omnes ꝓperāt imprimere ſibi imaginē
beſtie hui⁹.ꝛ letant̄ eius charactere inſigniri. Ymago et
character ei⁹ quicq̇d exterius patet in hoīe qḋ nō deceat
chriſtianū:ſicut ē inuerecūdia. turpiū executio.odioſa cō
tentio.vanitas ſecularis.Cōcupiſcētiā carnis elidit caſti-
tas.cōcupiſcētiā oculorū/paupertas.ſupbiam vite/humili
tas.hec tria pmittim⁹ religioſi q̄ male ſeruamus. de iſta
beſtia Apoca.xiij. ¶ Cōſurge ꝛ lauda ꝛc. Paſcaſius al-
lego.p eccl̄ia.moraliter/p anima.in voce conſurgit/qui
de tribulatione vel anguſtia p̄ntis vite/ſpe eleuatus tor-
porē negligētie excutit ꝛ in oībus deum laudat: q: calli-
dus hoſtis dū flagella ingerit vt deus blaſphemet̄ intē
dit.vñ Job.j.Sicut dño placuit:ita factū eſt.vnde ꝛ vxor
ait Job.ij.Benedic deo.quaſi maledic. In principio vi-
giliarū laudare debemus:vt oīa que agim⁹ aut patimur
ad gloriam/ꝛ laudē eius referam⁹.maxime p̄cauendum
eſt/ne exitio intētionis opus cōdēnet̄.vñ Luc.xj.Mat.
v.ꝛ.xviij.ſi oculus tuus.i.intētio.ꝛ.j.ſi aūt nequā fuerit.i.
intentio mala.etiā corpus tuū.i.operatio corporalis/tene-
broſuz erit.i.corrupta. Vigilare aūt ſm Greg. eſt oculos
mētis ad claritatē veri luminis habere.torporē negligē-
tie a ſe excutere.opus dictis adequare. Precipue aūt in
orōnib⁹ vigilandū eſt.j.Pet.iiij.vigilate in orōnib⁹.quia
niſi hō vigilet orare nō pōt.vnde.j.Reg.xxvj.legit̄ ꝙ da-
uid haſtā ꝛ ciphum aq̄ ſauli dormiēti in tentorio abſtulit.
q: quū homo dormit p negligētiā: grām orōnis et donū
lachrymarū amittit.ꝛ.j.Pet.v.ibi.Euigilate:q: aduerſa
rius veſter diabol⁹ tāꝗ̄ leo rugiēs circuit.q̄rens quē deuo
ret.iij.q.j.nulli.pſ̄.xxj.Circūdederūt me canes multi. vñ
ſctūs doctor ait.Que ſpatia terrarū.q̄ magnitudo orbiū
que latitudo regionū/tot hoſtes capere ſufficiūt inimi-
cos ad vnā ouē.Heu cur tanta feritas beſtiarū p vni⁹ he
di captiōe: quare tot p̄dones ad vnā colūbam: tot aqui-
le.tot vultures.tot rapaces.tanta cōgeries auium ſordi-
darū: Luc.xxj.Vigilate omni tēpore orātes ꝛc.p̄cipue re
ctores vigilare debēt ſup gregē ſuū. Luc.ij.pſ̄.cxxvj.Sed
niſi dñs cuſto.ciui.fruſt.vigi.qui cuſto.eā.Effunde ſicut
aqua cor tuū.Ille ſicut aquā cor ſuū effundit in conſpe-
ctu dñi:qui ex intimo cordis affectu lachrymas producit
cōpunctionis.Cor quoq̧ ſicut aq̄ effundit̄: quādo lique-
factū amore dei ꝛ proximi/q̄ſi glacies calore diſſoluit̄.vñ
ſequit̄.Leua ad deū ma.tu.ꝛc.ſicut moyſes man⁹ leuaſſe
dicit̄:ne pplſ̄s dei vinceret̄.xxxvj.di.ſiq̄s.Exo.xvij. Leuā
tur man⁹ p aīabus paruulorū q̄ pereūt fame verbi.in ca
pi.oī.cō.niſi eīn in vijs ꝛ in capite cōpi.eſſent nō fame ſpi
rituali ꝛ ſiti laboraſſent.de iſtis vijs vocant̄ ad prandiū.
Luc.xiiij.ꝛ.xxiij.q.iiij.diſplicet.i ſi. ¶ Res.Vide dñe ocu
lis miſericordie.pſ̄.xxiiij.Reſpice in me ꝛ miſerere mei.ꝛ
cōſidera diligenter quē vindemiabis.pplō tuo p̄uaberis
vero: lr̄a quē vindemiaueris.q̄ſi pplm̄ tuū deſtruis cui
tanta beneficia cōtuliſti. ¶ Ita ergo ne comedēt mulie-
res anime pctōꝝ a mollitie peccati.xxxij.q.vij.§.ſed illud
ambroſij.§.hic ſi quis.fructū ſuū/pctm̄ ſuū.paruulos iu-
ſtitia ꝛ fide.ad menſurā palme/operū. Prouer.vlt. Pal-
mas ſuas extēdit ad pauperē.Si p q̄ occidit̄ in ſanctua
rio dñi ſacerdos ꝛ ppheta ad lr̄az zacharias.Mat.xxiij.
et Tho.cātuarieñ. ¶ Iterū vide dñe ꝛc. deū nihil latet.
rogat tamē vt videat:vt verbis ꝛ affectib⁹ ad miſericor-
diā flectat:quē vindemiaueris.q̄ſi diceret nulli tāta bñfi-
cia ɔtuliſti ſicut eccl̄ie tue.nulli tā iuſte tāta irrogata ſunt
ſupplicia:q: p vuis fecit labruſcas.Eſa.v.ꝛ p fructu ſpi-
nas.plus eīn ſpinarū ꝙ̄ vuarū.plus tribulorū ꝙ̄ ficuū.
Mat.vij.fructū hodie p̄fert eccleſia.ſi occidit̄ ꝛc. quaſi
iuſto dei iudicio puniunt̄ q̄ ſanctuariū dei polluerūt ſan-
guine pphetarū. hocq̧ eccleſie chriſti ꝛ cuilibet aīe timē
dū eſt.ſi eīn diuinis mācipati officijs ſilia cōmittim⁹.ſimi
liter puniemur.ꝛ noſtra eccleſia p̄fanabit̄. Mulieres ꝙ̄
id eſt anime peccatoꝝ ad menſurā palme filios vteri ſui
comedūt.q: quicquid vitiorū ex ſe gignunt; ad menſurā

operū recipiūt:ſuiſq̧ ſaturant̄ fructib⁹ iniquitatū. vnde
nobis magis lugēdū eſt ꝙ̄ explanandū:ne exaltati vſq̧
ad celos demergamur vſq̧ ad aſſyrios. ¶ Syn. Iacue-
rūt in terra.terrenis negotijs.iacere accipit̄ in ſacro elo-
quio p peccare.l.di.quid eſt hoc.foris in mūdo. Ioā.xj.
Lazare veni foras. Puer. debilis ſenſib⁹ ꝛ moribus.ma-
ledictus puer centū annorū. Eſa.lxv.ij.q.vij. paulus.ſe-
nex inueteratus dierū maloꝝ. Daniel̄.xiij.lxxxvj.di.tanta
nequitie. Job.xxvj. Ruge mee teſtimoniū dicunt contra
me. Virgines mee.apparēter:ſed fatue ſunt.xxxij.q.v.ſi
paulus.Mat.xxv. Iuuenes.morib⁹.xxxiiij.di.c.j.mei ce-
ciderūt in gladio inuiſibili.interfecti ſunt in aīa.in die fu-
roris tui.ſubtractionis grē ꝓpter peccata p̄miſiſti vt pe-
niterēt.dei p̄miſſio eſt vt fiat humiliatio. pſ̄.cviij. Bonū
mihi quia humiliaſti me.nec miſereberis in punitione tē-
porali vt cōuertant̄.pſ̄.cvj. Et clamauerūt ad dñm quū
tribula.Et iterū.pſ̄.lxxxij.Imple fa.eo.ig.et querent no-
mē tuū dñe. ¶ Iterū.iacuerūt ꝛc. Iacēt foris q̄ exeūt ab
eccleſia:nec p̄manent in opibus fidei: de q̄bus loquēdo
moraliter.j.ad Coꝛ.v. Nihil ad nos de his q̄ foris ſunt.
ij.q.j.multi.ex de diuorꝛ.gaudem⁹.plures aūt corpe intus
ſunt:ꝛ apud nos viuunt:ſed apud deū p̄diti ſunt.de q̄b⁹
Apocal̄.iij. Nomē habes ꝙ viuas:ſz mortuus es. Mali
pueri ꝛ ſenes criminoſi iacēt in fecib⁹ terrenis:ꝛ virgines
fatue ꝛ iuuenes vecordes feriunt̄ gladio diuine aīaduer
ſionis.ꝛ quia nō penitēt:iā interfecti ſunt eterne damna
tioni deputati:vbi nūꝗ̄ eis deus miſerebitur: q: ibi non
eſt locus miſericordie: q: nō eſt ibi aqua miſericordie re-
frigerās.Luc.xvj.Sed p̄petue miſerie. ¶ Than. Voca-
ſti.nec habes ɔtradicentē vo.demones.quaſi ad diē ſolē
nē.iudicij terribilis q̄ deterrerēt me:quū ſolut⁹ fuerit ſa-
than:timebunt electi:ꝛ territi purgabunt̄.de circuitu in
circuitu impij. pſ̄.xj.ambulant.ꝛ non fuit qui effugeret
indiſcuſſus.Aug.O ꝙ̄ anguſte erūt vie reprobis.ſupius
iudex erit iratus:inferius horrendū chaos:a dextris pec
cata accuſantia:a ſiniſtris infinita demonia ad ſupplicīū
trahētia:intus cōſcientia vrēs:foris mūdus ardēs.miſer
pctōr: ſic deprhēſus quo fugiet:latere erit impoſſibile:ap
parere intolerabile.pſ̄.cxxxviij. Quo ibo a ſpū tuo:et q̄
a facie tua fugiam.Anſelmus.Si ea que celi ambitu cōti
nent̄:vellēt nō eſſe ſub celo:vel elōgari a celo: nullatenꝰ
poſſent eſſe niſi ſub celo: nec fugere celū: niſi appropin-
quādo celo. Nā et vñ/ꝛ quo/ꝛ q̄liter irēt ſub celo eſſent:
et quanto magis a q̄libet p̄te celi elōgarent̄:tāto magis
oppoſite parti approꝑinquarēt. Sic ꝙuis hō/vel malus
diuine volūtati ſubiacere nolit:nō tñ eā fugere valet:q:
ſi vult fugere de volūtate iubēte:currit ſub voluntate pu
niente.vnde pſ̄.lxxiiij. Neq̧ ab ori.neq̧ ab occi.neq̧ a de
ſer.mō.ſupple fuga patet.qm̄ deus iudex eſt.i.vltor:iniq
tatis. Job.iiij. Vidi eos q̄ operātur iniquitatē ꝛ ſemināt
dolores ꝛ metuūt eos:flāte deo periſſe: ꝛ ſpū ire ei⁹ eſſe
cōſumptos.vñ valde ſtultus erat Ionas.q̄ volebat fu-
gere a facie dñi. Ione.iij. In die furoris dñi/diſtricti iudi
cij.ꝛ relinqueret̄.quos educaui diſciplina tyronum ꝛ do
ctrina. Tyro eſt nouus miles.xvj.q.j.ſi clericat⁹.ꝛ ſic nutri
ui lacte deuotionis.inimicus meus diabolus cōſumpſit
eos vitijs.j.ad Coꝛ.ij.c.ſicut gerula nutrit paruulum la-
cte carnali. ¶ Iterum vocaſti ꝛc. dies ſolēnis/dies iudi-
cij.de qua in litera ayn.in ſi.in hoc.c.ſ.en iſta ē dies quā
expectauimus inuenimus vidimus. dies ſolēnis voca-
tur/non ꝙ deo placeat: ſed ꝙ tunc improborum expecta
ta laſciuia compleatur: ad cuius ſolēnitatis diem: id eſt
vltimi examinis ſoluetur ſathanas q̄ ligatus eſt per an-
nos mille. Apocal̄.xx.vbi dicit gloſ. a tempore paſſionis
chriſti vſq̧ ad nouiſſima tempora.vnde addit. Qui ter-
rent me. Sapientie.xvij. Perſone triſtes apparentes pa
uorem illis preſtabunt. Videbūt eīn electi ſm Paſcaſiū
demones vndiq̧ ɔgregatos/viſu horrēdos/ad deuorā
dum aīas.effrenati ꝛ exterriti purgabunt̄.vñ ſctōꝝ eccle
ſia gemebūda et planctu conſona ad empta ſibi membra

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

deploꝛans dicit. quos edu. ⁊c. in fide ⁊ moꝛibus: q: nō ꝑuenerūt in virū ꝑfectū vt dimicarēt cōtra exercitū hoſtiū. inimicus cōſumpſit eos vitioꝛū ſcꝫ delitijs niſi qui ſigna que thau lra T ſignat in fronte poꝛtat. Vñ illud Mat. x. et. xvi. Mar. viij. Luc. ix. ⁊. xiiij. ſiquis vult poſt me venire abne. ſe. ⁊ tol. cru. ⁊c. Reliqui nō effugiēt gladiū furoris dñi: quis in eccleſia dediti educati ⁊ nutriti fuerint: q: inimicus ꝯſumpſit eos in vitijs finientes. vtinā hodie in eccleſia dei/diem nobis iudicij terribilis dño cōminante deuenimus voces noſtras ⁊ fleamus. ⁊ eccleſia dei ꝓ mēbris ſuis/ꝓ magna parte ſceleratiſſimis/vocetur locus flētiū ſiue lachꝛymaꝝ. Judic. ij. ⁊ hic lachꝛymas aquas emittamus lauātes animas: vt euadamꝰ locum illū gehennalē vbi eſt fletus cōtinuus. Mat. viij. xiij. xxij. xxiiij. et. xxv. ibi erit fletus ⁊c. vbi Bern. Fletus erit ob ignem qui non extinguitur. et Greg. Illic oculi defleāt q̇ hic per illicitas cōcupiſcētias verſabant̃. ¶ Macharius faciēs verbū fratribꝰ ⁊ ploꝛans ait: ploꝛemꝰ fratres ⁊ producāt oculi noſtri lachꝛymas/anteq̄ exeamus hinc: ⁊ eamus illuc vbi lachꝛyme nr̄e coꝛpoꝛa nr̄a cōburāt. ⁊ fleuerūt oēs ꝑnū terrā. Sed q: p̄mia eſt flere: vix inuenit̃ q̇ diligat lamentatiōes. Sed nos ſuper aſinam ſedētes cum Axa. i. ſup laſciuā carnē: rogemus vt dignet̃ deus arentem animā irrigare. et ſi nō ſupius irriguū. i. ꝓ celeſti patria lugere ſaltem cōcedat inferius. i. ꝓ pctis. Joſue. xv. Judic. j. Axa autem montana interpꝛetat̃: quia flentes ſolitudinē appetūt: et dicat̃ nobis a chꝛiſto Mat. v. Btī q̇ lugēt.

¶ Articulus Sextus. A

Aleph. Ego chꝛiſtꝰ

vel eccleſia. vir viriliter agens. pſ. xxvi. g. xx. g. viriliter agite. xxxij. q. vij. §. ſed illud ambꝛoſij. ibi. ſciat virū ab ambꝛoſio appellatū/non ſexu: ſed animi virtute. Job. j. Erat vir vidēs diligēter id eſt cōſiderās. de cō. di. iiij. veniſti. paupertatem chꝛiſtus in paſſione clementiā et qua oēs diuitie paupertatē in ſpū. Mat. v. vel pau. nihilitatē. pſ. lxxxvij. pauper ſum ego. et. lxviij. g. Iterū ego ſum pauꝑ ⁊ dolēs. ⁊ iterū lxix. ego egenꝰ vero et pauper ſum. Apocal. iij. in fi. ibi: Et neſcis quia tu es miſer ⁊ miſera ⁊ pauꝑ ⁊ cecus ⁊ nudus pſ. xxx. Infirmata eſt i pauꝑtate virtus mea. in virga indignationis eiꝰ nō furoꝛis ſed coꝛrectionis. de pe. di. j. ſed continuo. Iterū ego vir. Allegoꝛi. ꝓ chꝛiſto. Quid enim mirū ſi paupertatē ſuā quiſq̄ videat: ſed ſicut gloꝛioſioꝛ eſt pauꝑtas chꝛiſti ⁊ mirabilioꝛ eſt omnibus diuitijs ſeculi: qui non rapinam arbitratꝰ eſt eſſe ſe equalem deo ⁊c. Philip. ij. Ita hec viſio pauꝑtatis ꝓfundioꝛ. Ideo tota mentis ⁊ coꝛpoꝛis intētione ꝯſiderāda eſt. vñ pſ. xl. Beatus qui intelligit ſuper egenū ⁊ pauperē chꝛiſtū. Si eñ chꝛiſti pauꝑtas ⁊ exinanitio cōmunis eſſet: ſenſu diſcerni poſſet. nec ſolo intellectu paſceret. Nūc aūt beatꝰ p̄dicat̃ q̇ intelligit. bñ aūt pauꝑtas admirāda ⁊ inquirēda: quū ſcdʒ ꝯm apl̄m pauꝑtas. ij. ad Coꝛ. viij. altiſſima ſit. que a paucis intelligit̃. tanto ergo illa magis admirāda quā et angeli mirantur. ⁊ de quꝗ intellecta beatitudo naſcit̃. ſunt quidē btī pauperes ſpū. Mat. v. Sed eo ſpū q̇ iſta pauꝑtas intelligit̃ que a ſpūſctō datur. ait ergo: Ego vir. q. d. ego cui adſunt oēs theſauri ſapiētie ſcientie. ad Coloſ. ij. video paupertatem meā quā ſponte ꝓ alijs ſuſcepi: quā miſeri nolūt intelligere: qui nec oīmodam miſeriam ſuā volunt aduertere. ¶ Fuit aūt in chꝛiſto pꝛincipaliter quadruplex pauꝑtas. Pꝛima quātū ad diuitias coꝛpoꝛales in natiuitate: q: inuolutus vilibꝰ pānis. Sap. vij. In inuolumentis nutritꝰ ſum. Luc. ij. Inuenietis infantem pānis inuolutū. Bern. Nō cōſolant̃ pāni chꝛiſti ambulātes in ſtolis. nō cōſolatur ſtabulū et pꝛeſepe amātes pꝛimas cathedras in ſynagogis. Itē ibi ſuꝑ illo verbo: Pānis eum inuoluit. Luc. ij. Beda. Qui totū mundū nouo veſtit oꝛnatu: pānis vilibus inuoluitur: vt nos pꝛimā ſtolam innocentiā ⁊ iuſtitiā vnde lapſus eſt adam. de pe. di.

In xp̄o quadruplex fuit paupertas.

ij. §. romanos. ꝟ. ⁊ poſt pauca. recipere valeamꝰ ab eo ꝑ quē oīa facta ſunt. Joā. j. Itē ibi. grecus. O admirabilē coarctationē et peregrinationē/ quā ſubit q̇ cōtinet oꝛbē ab initio: captat penuriā: ⁊ eā in ſeipſo decoꝛat. Nimirū ſi voluiſſet venire poterat mouendo celū. cōcutiēdo terrā/emittēs fulgura. nō eñ ſic ꝓceſſit. nō eñ ꝑdere ſꝫ ſaluare volebat. Joā. iij. ab ipſis p̄moꝛdijs humanā ꝯculcare ſuperbiā: atq̄ ideo nō tm̄ homo: ſed etiā hō pauper: ⁊ pauperē matrē elegit: q̇ caret cunis: qbꝰ natū infantē declinet Dicit de pauꝑtate matris Chꝛyſo. xxvij. q. ij. ſi eñ. ibi loquēs dicit de dña: Et nihil penitꝰ haberē. Itē Luc. ij. Reclinauit in p̄ſepio. Beda. Dura p̄ſepis anguſtia cōtinet̃ cui celuꝫ ſedes eſt: vt nos ꝑ celeſtis regni gaudia dilatet. qui panis eſt angeloꝛū in p̄ſepio reclinat̃: vt nos q̄ſi ſancta aīalia/carnis ſue frumēto reficiat. pſ. lxvij. Aialia tua habitabūt in ea: paraſti in dulcedine tua pauperi deus. Itē ſuꝑ p̄c. c. Pānis inuolutū ⁊ poſitū i p̄ſepio. Bed. Et notādū q̄ ſignū nati ſaluatoꝛis datur nō in purpura ad oꝛnatū: ſꝫ pānis ſqualētibus inuolutū. nō in oꝛnatis auro ſtratoꝛijs: ſꝫ in p̄ſepibus inueniēdū. Apl̄us. ij. ad Coꝛ. viij. Scitis grām dñi noſtri ieſu chꝛiſti: qm̄ ꝓpter nos egenus factꝰ eſt quū eſſet diues. Ber. Vere magna abuſio. nimis magna vt diues velit eē vermiculꝰ ꝓpter quē pauper fieri voluit dñs ſabaoth et deus maieſtatis. Itē idē. Pauper natus eſt chꝛiſtus: pauꝑ vixit: pauper obijt. Itē ſuꝑ illud Luc. ij. Reclinauit eum in p̄ſepio. Chꝛyſo. O ſi mihi liceret illud p̄ſepe videre i quo dñs iacuit. Nūc nos chꝛiſtiani q̄ſi ꝓ honoꝛe tulimꝰ lutū ⁊ poſuimꝰ argentū: ſꝫ illud mihi p̄cioſius eſt qḋ ablatū eſt. Argentū ⁊ aurū miret̃ gentilitas: chꝛiſtiana fides miretur illud luteū p̄ſepe qui in iſto p̄ſepi natus eſt aurū cōdēnat et argentū. non condēno eos q̇ honoꝛis cauſa fecerūt vaſa aurea. xij. q. ij. aurū. ſed admiroꝛ: deū q̇ creatoꝛ eſt mundi: q̇ nō inter aurū ⁊ argentū: ſꝫ in luto naſcit̃. Itē. Vir iſte chꝛiſtus pauꝑ cōuerſatiōe: q: ſine hoſpitio. Hiere. xiiij. Quare futurꝰ es quaſi vir vagus: q: nō habuit domū ꝓpꝛiā ad manendū. Mat. viij. ⁊ Luc. ix. vulpes foueas habēt ⁊c. vbi Beda. Quid me ꝓpter diuitias/⁊ huiꝰ ſeculi lucra cupis ſequi: quū tante ſim pauꝑtatis/vt nec hoſpitiolū quidē habeā nec modo vtar tecto. Itē Chꝛyſo. in ſermone de ꝑditione iude: Quos inq̄t p̄cioſoꝛū marmoꝛū pompa delectat: cognoſcāt chꝛiſtū dñm oīm/q̄ locum in quo caput inclinaret: nō habuit. ⁊ ideo diſcipuli ipm̄ interrogant: Vbi vis ꝑemus tibi comedere paſca: Mat. xxvi. Mar. xiiij. Ibi etiā Chꝛyſo. Aſpice q̄liter pauꝑtatē quā dñs docuerat: ꝑ opa demōſtrat. nō erat ei mēſa. nō cādelabꝛū. nō domus. nec quicq̄ aliud taliū. Itē ſuꝑ illud Mar. xj. Et introiuit hieꝛſm in templū. Beda. Hoc q̄ intelligēdum eſt: q̄ tante dñs fuerit pauꝑtatis: et ita nulli ſit adulatus: vt in vrbe maxima nullum hoſpitium: nullam manſionem inueniret: ſed in agello paruulo apud lazarū ſoꝛoꝛeſq̄ eius habitaret. eoꝛum quippe vicus bethania erat. Vnde ſequitur. Et circumſpectis omnibus ſiquis eum hoſpitio ſuſciperet: quum iam veſpera eſſet hoꝛa: exijt in bethaniam cum. xij. ¶ Itē pauper in moꝛte: quoniā nudus pependit in patibulo. Gen̄. xxxvij. Nudauerūt eum tunica talari. pſ. xxj. diuiſerunt ſibi veſtimenta mea. vt per crucem reducat nos ad ſtatū innocentie. xij. q. j. dilectiſſimis. viij. di. §. j. In quo p̄mi parētes nudi erant et non erubeſcebant. de pe. di. ij. §. romanos. ꝟ. al. c. ſed ne adam. ⁊. c. ſe. vt cognouerunt. Bern. Vide pauperem chꝛiſtum natum ſine hoſpitio: iacentem inter bouem et aſinum in p̄ſepio inuolutum vili panniculo: fugientem in egyptum cum ioſeph et matris conſoꝛtio in exilio: ſedentem in aſino: nudum in patibulo. ¶ Item pauper poſt moꝛtē non habens pꝛopꝛiam ſepulturam. Math. xxvij. ibi: Et poſuit illud in monumento ſuo nouo. Anſelmꝰ in li. de ſacramētis. Pauper ita fuit chꝛiſtꝰ vt veniēs in mūdū/nō i ſua ſed in aliena domo naſceret̃: natus ꝓpter inopiā loci in pꝛeſepio bꝛutoꝛum aīalium poneret̃: et vinctꝰ in mundo